N Nr. 12

2. JUNINUMMER 1942

Signal

Universitetsbiblioteket i Tromsø

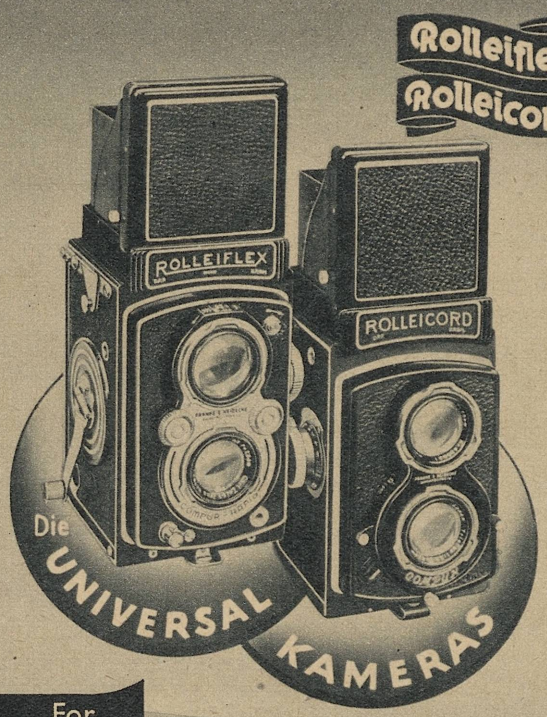
Belgia 2.50 fr. / Böhmen-Mähren 2.50 kr. / Bulgaria 8 lewa / Danmark 50 øre / Finnland 4,50 mk. / Frankrike 4 fr. / Hellas 12 drs. / Italia 3 lire / Kroatia 6 kuna / Nederland 20 cents
Norge 50 øre / Portugal 2.— esc. / Romania 16 lei / Serbia 5 dinar / Sverige 53 öre / Sveits 45 rappen / Slovakia 2.50 ks. / Spania 1.50 pts. / Tyrkia 15 kuruş / Ungarn 40 fillér
Luxemburg, Sydstelermark 25 Pfg.

Våpenbrødre

Tyske og italienske generalstabsoffiserer drøfter ordrene til et angrep

PK.-foto: krigskorrespondent Hanns Hubmann

Die UNIVERSAL KAMERAS

For

ALLE OPGAVER:

Øieblikksbilder • sport • portrett

landskap • videnskap • teknikk

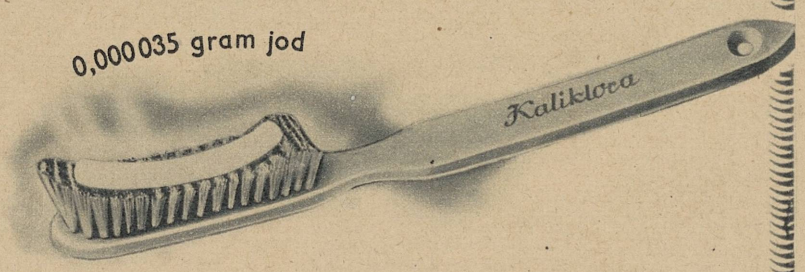
For

ALLE TYPER NEGATIVMATERIALER

Rullefilm • plater • miniatyrfilm

FRANKE & HEIDECKE, BRAUNSCHWEIG

0,000035 gram jod

Bare en ganske liten mengde jod

trenger ved tannpleie med jodkaliklora inn i munnens slimhinne og videre inn i blodet — og allikevel er virkningen forbausende. Til forebygging og helbredelse av betennelser i tannkjøttet, som ofte bevirker løsning av tennene (paradentose), såvelsom mot ømfintlige tannhalser. Det gis på grunnlag av den medisinke litteratur og efter mange tusen lægers og tannlægers godkjennelse intet bedre middel. Hvis det trenges en mer intensiv virkning, benytter man efter lægens opfordring „Sterk-Jod-Kaliklora".

Et eller annet sted i ørkenen: *En fulltreffer fra en italiensk kanon har satt en tung engelsk panservogn i brann. Bersaglieri stormer fram. Med hendene i været stiger kommandanten først ut . . .*

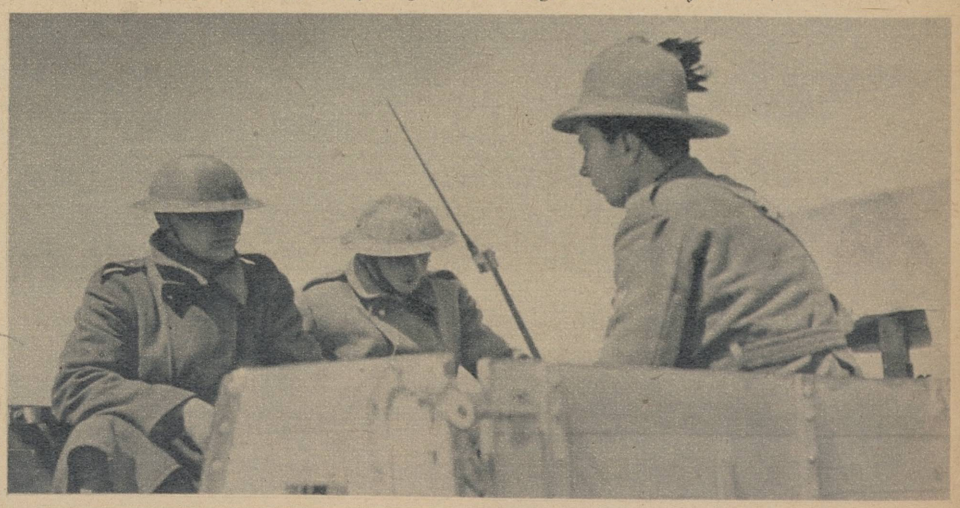
BERSAGLIERI MOT PANSERVOGNER

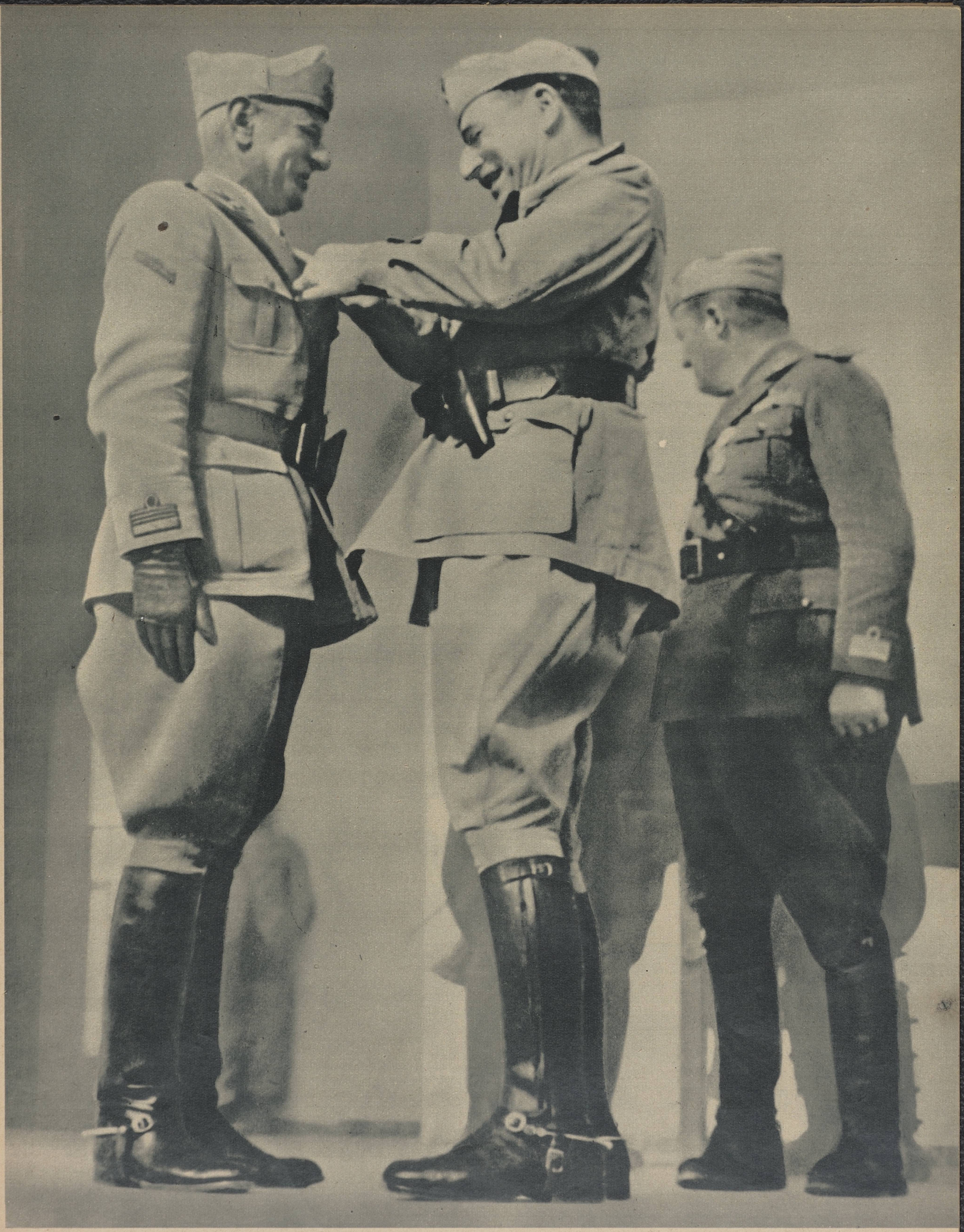
. . . ut av røken kommer så en mann til. Og så kommer det ikke fler

De to overlevende fikk redde sine frakker, og så bærer det avsted til fangeleiren. Først til fots og så i bil, mange kilometer bak fronten

COPYRIGHT 1942 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

Et av de største øyeblikk i soldatens liv

Øverstkommanderende for de forbundne italienske og tyske tropper i Afrika, General Bastico, *tildeler en fortjent offiser fra de italienske tropper en utmerkelse* Fotos: S. M. R. Esercito

„Oppbrudd til kamp." Utkast til et stenrelieff av professor Arno Breker. Dette verk oppsto i år 1939 under inntrykket av den tyske ungdoms oppbrudd til den store avgjørende kamp. I den framstormende ynglings klassiske holdning åpenbares alvoret i den tyske kamp

VIRTUS MILITARIS

MENINGEN MED KRIGEN

av oberst E. Moravec

Den tyske maler Franz von Stuck har malt krigen som en gruoppvekkende rytter. Krigen rir over en likmark, bevæpnet med et veldig, blodig sverd. Den som ser dette bilde, vet at freden er det store gode livet har å by oss. „Og fred på jorden for dem som har den gode vilje!" Engelens stemme fra julebudskapet tonte gjennom våre barneår.

Så kom verdenskrigen med det harde liv i skyttergravene og etterpå den like så harde fred, som egentlig bare var en tyveårig våpenstillstand. Nu er der imidlertid allerede gått toogethalvt år av en ny krig igjen, en krig for et nytt Europa, som lengter etter en varig fred.

Med denne lange kamp for øye vokser der fram hos oss en erkjennelse som lett kan unngå oss i andre rolige tider: Målet for krigen er freden, målet for kampen er de kommende generasjoners liv, sikringen av deres liv. Krigen er én prøvesten for folkenes levedyktighet, likesom feberen under en sykdom er prøvestenen for et sunt hjerte.

Krigen er i folkenes liv som en operasjon i den enkeltes. Lar ikke et sykt menneske seg operere når det må opereres så dør det. Bestemmer det seg imidlertid i rette tid for operasjonen, så har det mulighet for å leve videre. Krigen er ubehagelig, smertelig og fryktelig, men når der ikke finnes noe annet valg framfor undergangen, da er den en veg til nytt liv, selv om det bærer over flammer og avgrunner.

Overflatiske historieskrivere har forenklet sterkt arbeidet for seg, når de vilde forklare de store kriger med sterke personligheters kamp- og herskertrang. De har ikke forstått at sterke personligheter steg opp på historiens scene, da folket begynte å vegetere, da det samfunnslag, som inntil da hadde vært det førende, mistet det sikre framtidsblikk, da en gammel ordning hadde vist seg avleggs og en ny ordning hadde bruk for autoriteten til sitt oppsving.

Den sterke, et instrument for forsynet

Der hvor en mark ikke gir grøde, må man pløye dypere og glødsle omhyggeligere. Når det dreide seg om selvoppholdelsen, ble der altid ført krig fordi mage eller sjel var sulten. Kampen om en ny sannhet var fryktteligere enn kampen om et stykke brød. Religionskriger var grusommere enn økonomiske kriger. En sterk sjel var alltid viktigere for menneskehetens liv enn kroppens velferd. Derfor hadde det folk et evig liv som vurderte sannheten høyere enn livet.

I tider med omveltning, økonomisk forvirring og overbefolkning kom sterke enkeltpersonligheter med den reddende tanke, med en plan og en ny tro. Og de trette, rådløse masser underkastet seg dem gjerne, og ropte til dem: „Led oss! Befal!"

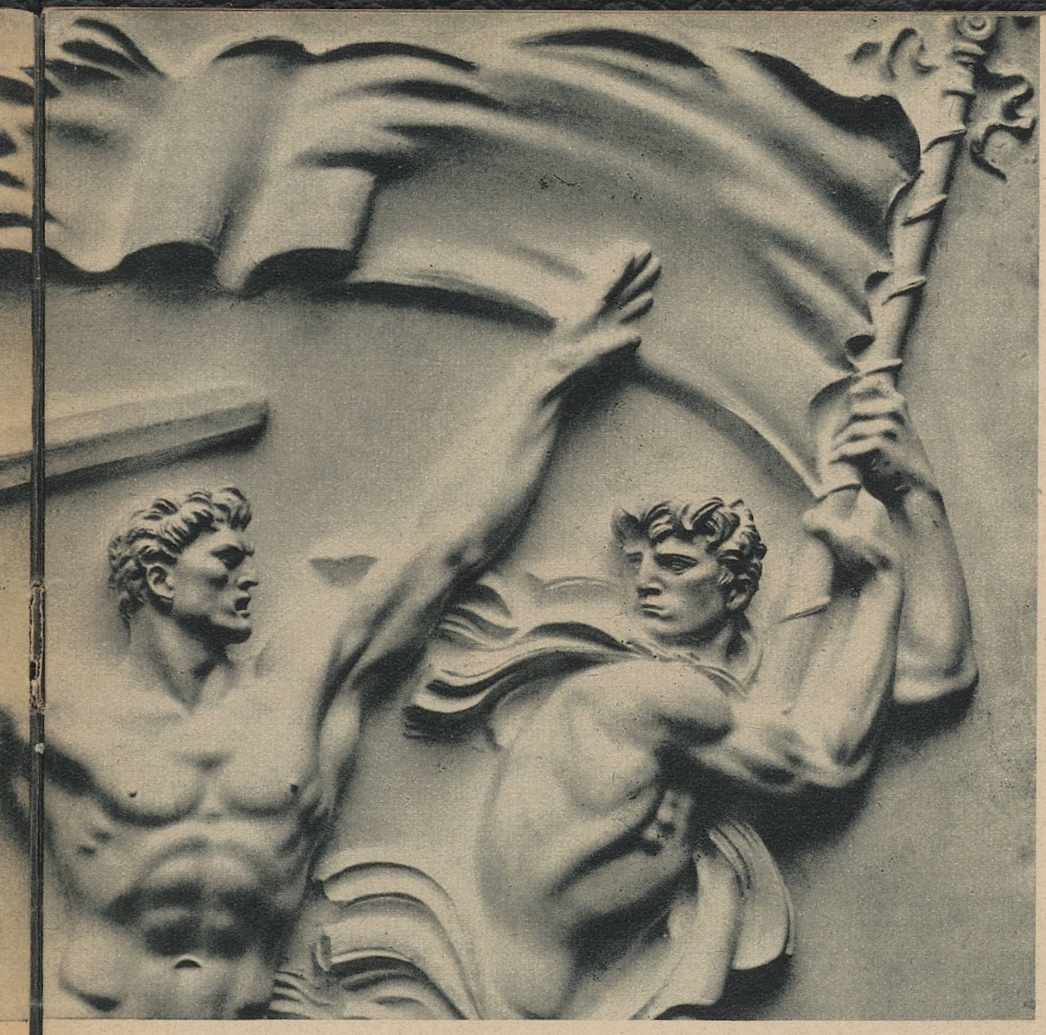
Sterke enkeltpersoner som så lenger enn massen, som forsto å tilintetgjøre den blinde og udyktige ledende klasse til en ordning som holdt på å gå under, disse sterke var vanligvis et instrument for forsynet som våker over menneskehetens liv.

Der er blitt skrevet meget om den rolle Napoleon I spilte. Man har påstått at han var en forfengelig autokrat, som likte krig og frydet seg over slag. Man har sagt at han ødela Frankrike og var skyld i millioners død i de kriger han førte. Men man glemmer at han brakte Europa en ny ordning, etterat han i forvegen med sine kriger hadde pløyd det som en ufruktbar mark og gjødslet det med nye ideer. Wienerkongressen var det første europeiske forsøk på å skape en enhetlig ordning på dette kontinent, selv om det åreide seg om det siste forsøk av den synkende feudalisme på å holde seg i live ved hjelp av reformer.

Fra Hannibal til Metternich

På lignende måte var det med Filip av Makedonia og Alexander den store. De seiret over det greske demokrati som var blitt råttent, bløtaktig og umoralsk. Det nyttet ikke dette greske demokrati det minste at det hadde en så glimrende taler i spissen som Demostnes.

Nettop Demostnes i det døende Hellas og Hannibal i det døende Kartago er eksempler på at heller ikke en sterk enkeltmann kan dreie tilbake historiens hjul, når motstanderen på den annen side har den sunnere sannhet, de mer offervillige og troende masser. En sterk ånd må stå i det kommendes tjeneste. Går han med det avlegse, så sinker han bare med sin energi forløpet av den utvikling som livet under tunge krampetrekninger trenger seg gjennom til framtiden. Slike sterke enkeltpersoner i det forgangnes tjeneste er sluttelig skyld i fryktelige katastrofer der hvor der under andre omstendigheter bare vilde ha inntrådt en forbigående krise. Det framtidige kjemper mot det forgangne, Scipio kjemper mot Hannibal, Alexander mot Demostnes og Napoleon mot Metternich. Har ikke Napoleon allikevel seiret til slutt? I alle fall måtte Metternich i 1848 forlate

Kontinentet og dermed Europa og flykte til England.

Om det nu dreier seg om en kamp om framtiden eller om opprettholdelsen av det forgangne, så er det klart at samfunns kamp mot samfunn, kollektiv mot kollektiv, folk mot folk og stat mot stat trenger en anfører, en ledende personlighet. Denne lederpersonlighet var i virkeligheten alltid legemliggjørelsen av krigsmålet, av den idé der ble kjempet om. Enhver virkelig fører har framfor alt tjent og derpå befalt.

Førerens lov

Fra naturen av er mennesket en skapning som meget ugjerne underkaster seg og ofrer seg. Sansen for frihet og eiendom har av mennesket, takket være dets intelligens, skapt det mest fryktede rovdyr. Der måtte være meget alvorlige grunner dersom mennesket frivillig skulde underkaste seg en fører og dersom det var parat til å ofre liv og eiendom for et høyere mål. Der måtte skje temmelig meget før menneskene skapte et krigskollektiv, før de forlot dagens arbeid og dro i felten med våpen i hånd.

Førere som ledet kampen dårlig, ble enten fjernet av motstanderen eller av sine egne utilfredse og skuffede folk. Førere som førte sine folk til seier og forsto å sikre fruktene av denne seier for framtiden, grunnet dynastier som garanterte folks og stats sikkerhet og styrke så lenge den idé forble livskraftig i folket, for hvilken man engang hadde seiret og på hvilken staten eller riket var bygd opp, og så lenge den førende klasse og dynastiet hadde bevart sine gamle krigerske dyder.

Seierrike hærførere var praktiske forkynnere og grunnleggere av forskjellige krigsteorier. I hovedsaken besto krigsvesenets kunst deri at en dyktig hærfører forsto å utnytte alle sine folks evner til å øke de krigerske egenskaper. Her kom det meget an på opdragelsen til krigerske dyder. Videre besto krigsvitenskapen deri at hærføreren skaffet sine folk bedre våpen enn motstanderen hadde og at han lærte sine folk å beherske bedre hvert våpen. Det gjaldt altså å skaffe sitt eget folk overlegenheten i den kampmessige oppdragelse, i utrustningen og utdannelsen.

Ånden blir alltid seierherre

Uten kampmessig oppdragelse, hadde overlegenheten i utdannelse og utrustning intet verd. Ånden var alltid den overlegne over ferdighet og materiell. Bare i unntagelsestilfelle lot den seg erstatte av hård disiplin som man kan betegne som den militære kvalitets fjerde komponent. Hvor ånden var like fordelt, utrustning og utdannelse var på samme nivå, men hvor der var en forskjell i disiplinen, der seiret den part som var mest disiplinert i kampområdet.

Selvom hærføreren hadde soldater som var bedre enn motstanderens, så hadde han ikke dermed seiren i lommen. For å seire på slagmarken og å sikre sitt eget folk en seierrik fred, trengte han også den politiske og økonomiske overlegenhet over fienden. Den militære overlegenhet alene var ikke nok. Seiren på slagmarken kunde være forberedelsen til et nederlag på det politiske eller økonomiske område dersom ikke hærføreren ved siden av sin militære styrke også avveide godt de politiske og økonomiske krefter som kunde gripe inn såvel på hans egen som på fiendens side.

Dynamikk og dannelse

Hver stor hærfører skapte seg på grunnlag av sin praksis i en bestemt tid og under bestemte forhold sin krigsteoriskole. Svakheten ved enhver sådan teori er og blir at krigsomstendighetene og kampbetingelsene aldri gjentar seg. Hærføreren må derfor alltid skape fra nytt av, han må aldri ape etter, da krigsspenninger til forskjellige tider og mellom forskjellige folk alltid også blir ledsaget av andre foreteelser. Ikke bare tiden, de økonomiske betingelser, ideologien og teknikken forandrer seg, mennesket forandrer seg også.

Enskjønt dette synes litt merkelig, så er det dog en gammel sannhet at en tiltagende dannelse og en voksende rikdom har til følge en nedgang for krigerånden. Dannelse uten nytt idéinnhold gjør menneskene pessimistiske, og rikdom uten nye plikter gjør menneskene feige. Dannelse og rikdom må gå hånd i hånd med en sådan verdensanskuelse og en sådan pliktfølelse at man ikke frykter døden. Den som ikke frykter døden, er tapper. Alment behagelige levekår er farlig for folk og stat når tapperhet og uforferdethet derved blir undergravd blant borgerne. Derfor har japanerne i løpet av en generasjon innhentet Europa, og de har i løpet av ytterligere to generasjoner opprettet et stort asiatisk rike fordi all europeisk sivilisasjon og kultur ikke kunde rokke den hundreårige japanske krigskultur som besto og består i en høy skole av herdet tapperhet og fullkommen dødsforakt.

Men kriger er ikke bare en kulturenes desinfeksjon og et instrument for det naturlige utvalg blant folkene. Kriger bryter veger til de store fredsperioder fordi de hjelper til å bygge opp mektige, økonomisk autarke og strategisk godt sikrede statslige enheter som det romerske rike, det kinesiske rike, og det hellige romerske rike av tysk nasjon.

Krigers mål er ikke ødeleggelse, men oppbygningen av en varig fred. Folk som forstår krigen i denne betydning, er istand til å grunne urokkelige riker som overlever århundrer og betraktelige og verdifulle kulturer.

Men vi kjenner også en annen art av kriger hvor det ikke dreier seg om sosiale operasjoner og om sikringen av de framtidige slekters fred og velferd. Det er disse rov-og ødeleggelseskriger som er blitt til stadig beskjeftigelse for noen folk og som derfor ikke har befruktet noen kultur og sikret noe rike. De folk som forvandlet krigen til et nasjonalt, folkeøkonomisk tiltak uten idéinnhold, er alle forsvunnet eller ble beseiret av de untertryktes kultur, slik som det f. eks. gikk mongolene og deres allierte, tartarene, og sluttelig også romerne da disse i krigene bare så et høve til å sanere sine uordnede statsfinanser og ikke mer til en oppbygging.

Statsmannen og krigeren

Av dette kan enhver klart forstå: Der er to slags kriger, den moralske, den av naturen villede, og den umoralske, den forbryterske krig, den hensiktsmessige og den meningsløse. Bare slike kriger kan bli til en velsignelse for folkene, som avspilles mot en stor sosial bakgrunn og hvis mål det er med makt å fjerne en urett, de utbyttedes revolusjonære krig mot deres utbyttere.

Kniven er i forbryterens hånd et ødeleggelsens instrument. Lægen håndterer den for å redde en patient. Men hvilken kløft er der ikke mellom dem? Morderen vil ødelegge, kirurgen vil helbrede! De store hærførere var samtidig statsmenn, til forskjell fra de store krigsmenn som bare vant slag og tapte kriger, som Hannibal og Karl XII.

Krigen er en sosial foreteelse. Føreren, som samtidig er hærfører, legemliggjør i alminnelighet sosiale krefter som av selvoppholdesesgrunner satte masser i bevegelse og trykket våpen i hendene på dem. En slik krig er et dristig sprang over avgrunnen til den faste strand på den andre siden når jorden på denne stranden har forvandlet seg til en sump under føttene som vi litt etter litt, men uoppholdelig, synker ned i og som vi vilde gå under i dersom vi passive så til eller nøyde oss med å jamre.

Den andre faste bredden som vi vil nå med et sprang over avgrunnen er intet annet enn budskapet fra engelen fra Betlehem: „Fred for menneskene på jorden som har den gode vilje!" — den fred som vil komme for lang tid når rettferdigheten har helet de sårede hjerter og troen har fylt de hungrende sjeler.

Dypt nede i den tidligere romerske marsmark fant man i begynnelsen av denne krigen en gammel marmorfrise fra den flaviske tid. Hovedfiguren er Virtus militaris, de militære dyders gudinne

To „sverdfiskers“ endeligt

1 *Et tysk slagskip holder siksak-kurs. Det framgår av kjølevannets krappe kurver. Siksak-kurs betyr fare. Kommer den fra luften eller fra vannet?*

2 *Fra begge kanter. Britiske „swordfish“-torpedofly angriper skipet. De er gått ned tett over vannflaten og kaster torpedoene. Lynrapt farer en fram — og forbi*

3 *Ennu en torpedo — forbi! Den tredje, fjerde — alle går forbi*

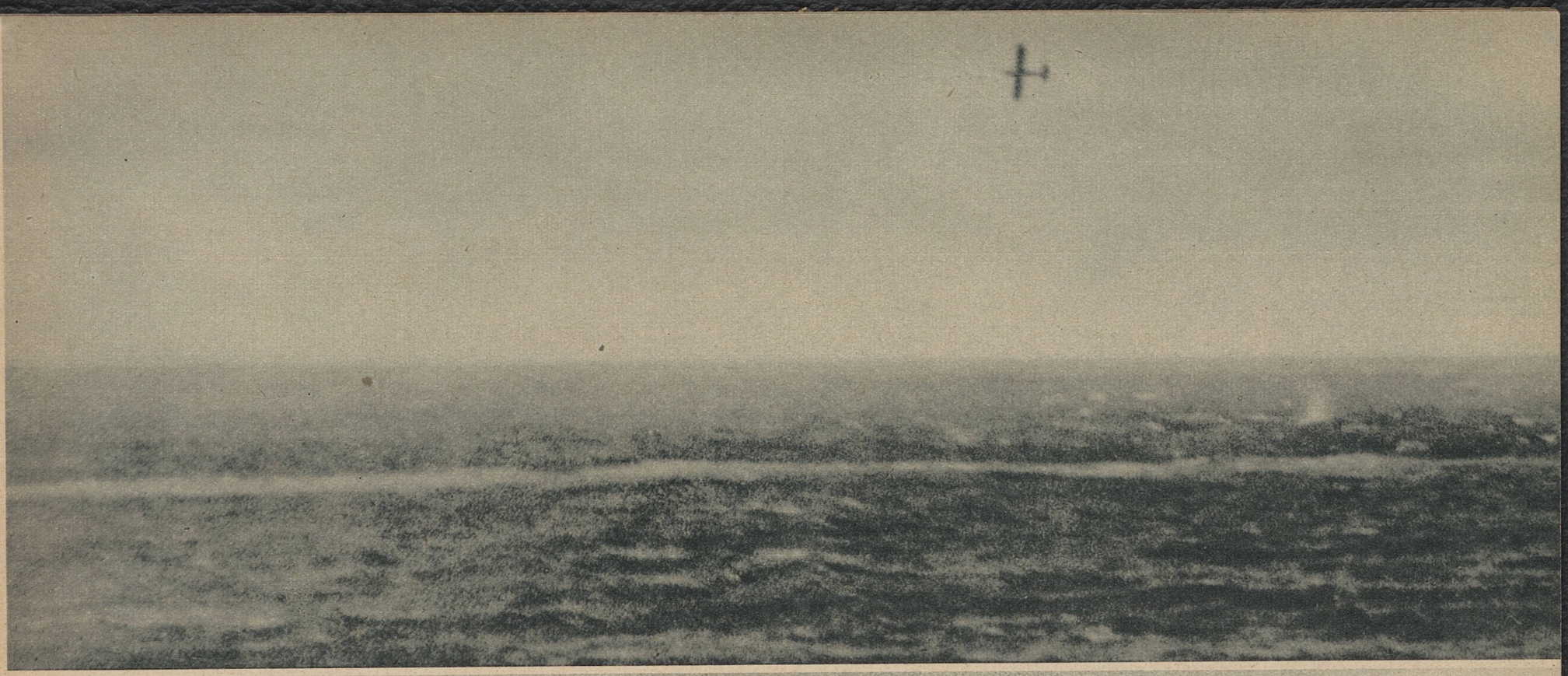
4 *Desto bedre er skipets forsvarsild. Tett rundt „sverdfiskene“ eksploderer luftverngranatene. Den høyre av de to underste sprengskyer dekker et truffet fly. Snart vil det styrte. I samme øyeblikk plasker en maskingeværsalve fra en annen av „sverdfiskene“ i sjøen foran slagskipet. Fagmannen kaller den treffende for et „hagegjerde“*

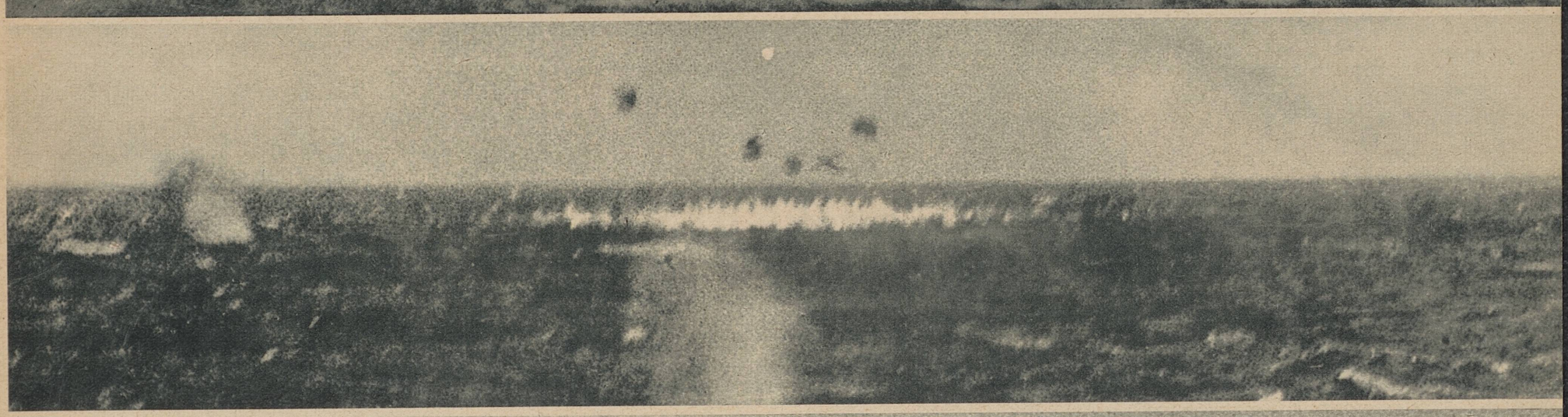

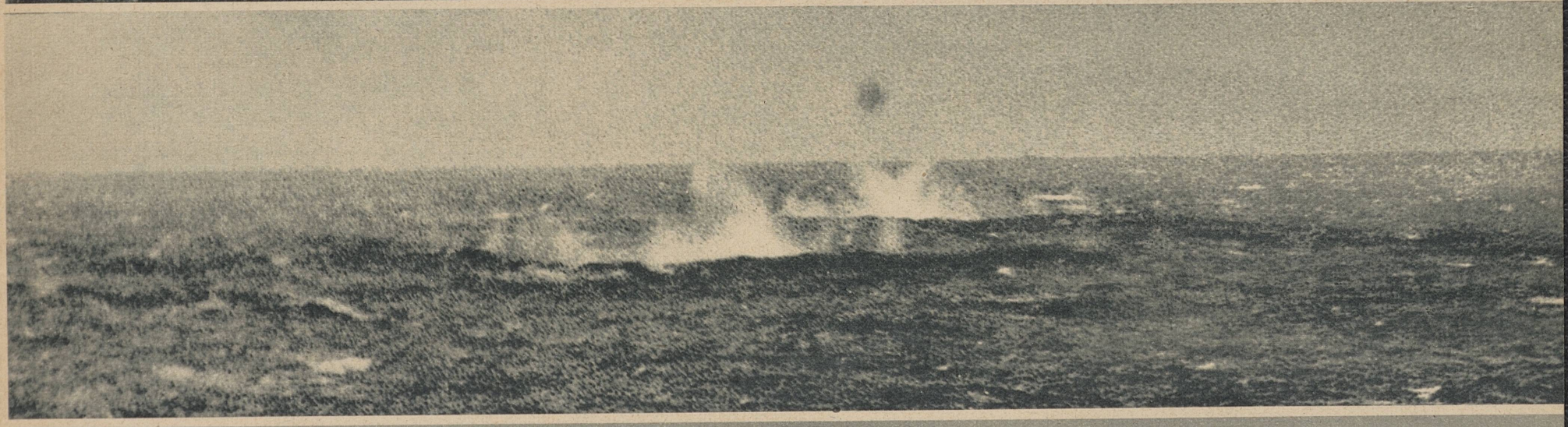
Fotos:
PK-krigskorrespondent Schuber

5 *Like etter enny fontene i sjøen: enda et fly er ferdig. Angriperne dreier av*

6 *... i destroyer-konvoien holder slagskipet igjen sin gamle kurs*

En tysk motorsykkel-melder, som kjørte foran sin kolonne, ble såret av en plutselig eksploderende sovjetsk mine. Få øyeblikk senere er kameratene allerede på pletten og . . .

HURTIG HJELP

. . . tar seg av den sårede. På samme tid arbeider også alt radioen for å tilkalle en sanitetsbil

Feltlægen har forbundet den sårede provisorisk og gitt ham en innsprøytning og således avverget faren for forblødning eller stivkrampe. På uniformsjakken hans festes sedlene med navn, grad og troppeavdeling samt hvordan han er såret og forbindingene. I mellomtiden . . .

. . . er sanitetsbilen kommet til. Den sårede blir lagt på en båre og skjøvet forsiktig inn i vognen. Han står under beskyttelse av sine erfarne kamerater i sanitetskolonnen, inntil han når feltlasarettet Fotos: PK. - krigskorrespondent R. Lessmann

Frammarsjvei. Tett i tett kjører vogn etter vogn: tunge våpen med sitt tross, forsterkning, motorsykler, kommandørenes biler . . . Feltpoliti demmer opp for flommen og avleder den i velregulerte strømdrag. Men i luften drønner motorene fra jagerflyene, som bevarer kolonnene for overraskelser fra de bolsjevikiske flyvere PK.-tegning: Krigskorrespondent Walter Gotschke

Inngangen til „katakombene". *Det finske hovedkvarters tilfluktsrom er i 15 meters dybde hugget inn i et fjell; de er store nok til i tilfelle av luftalarm å romme hele hovedkvarterets apparat. Men — sovjetske innflyvninger over Finnland er blitt sjeldne*

Den finske riksdag i arbeid. *Det er ikke noe „høylytt" parlament; økonomiske og ernæringspolitiske spørsmål er hovedtemaet i alle drøftelser. Riksdagsbygningen, som er bygd av professor J. J. Sirén, er et av de flotteste byggverk i moderne finsk byggekunst*

De uovervinnelige

„Signal" besøker Helsinki og det finske hovedkvarter

←

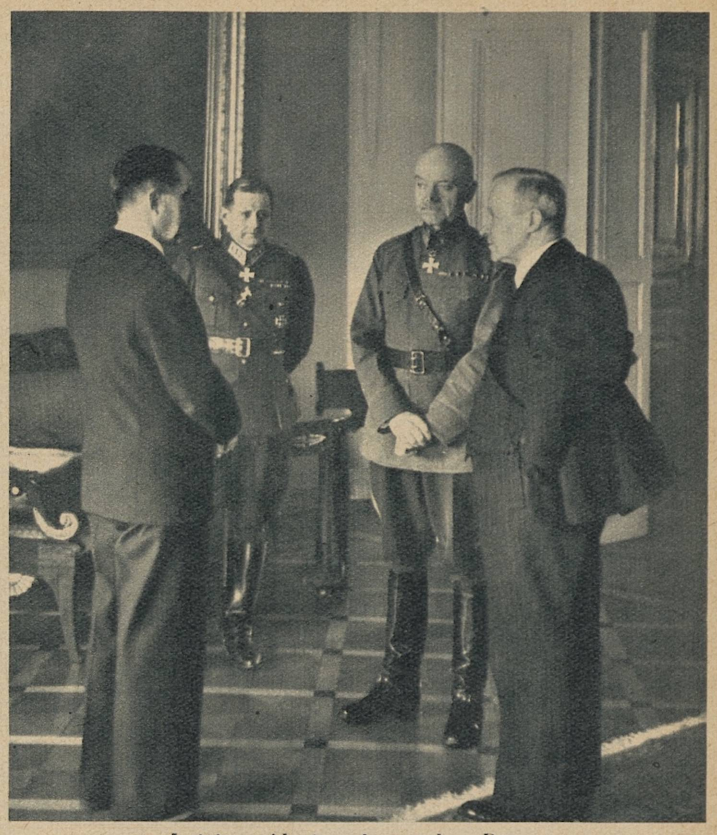
Pause i ildgivningen fra fjernskytset
PK.-foto: Krigskorrespondent Leinberger

→

Statsoverhodet innformerer seg. *I kartværelset på president-slottet i Helsinki mottar Risto Ryti, Finnlands president, den daglige beretning av oberst Söderström om den militære stilling*

Fotos: PK.-billedkorrespondent Artur Grimm

I statspresidentens forvœrelse. *Det er sjelden tomt. Her venter (fra venstre til høyre) ministerpresident Rangell, generalløytnant E. Hanell, som nettopp er kommet fra hovedkvarteret, forsvarsminister R. Walden og økonomiminister Tanner*

Regjeringsbesøk i hovedkvarteret. *Som så ofte er også idag statspresident Ryti, ledsaget av ministerpresident Rangell (mørk hatt), reist til feltmarsjal Mannerheim for å drøfte aktuelle politiske og militære spørsmål med ham — noe som lett lar seg forene med en spasertur*

Godt beskyttet — men lett bevegelig. *Skap finnes det nesten ikke i det finske hovedkvarter: de viktige hemmelige akter, planer og befalinger ligger forvart i ildsikre stålkofferter*

De operative beslutningers sentral. *I det finske hovedkvarters operative avdelings kartværelse, arbeider generalmajor Airo med sin stab. Her blir alle*

„Soldater-gutter" som ordonannser. *De er mellom 12 og 17 år gamle, hører til det finske „beskyttelseskorps", hvor de får sin forberedende militære utdannelse, og hevder seg i krigen som meldemenn for luftvernet og tjener her som ordonnanser. På tærne går de forbi feltmarsjal Mannerheims arbeidsværelse . . .*

En feltherre og et jern til å arbeide. *Feltmarsjal Mannerheim er uopphørlig beskjeftiget fra klokken 9 om morgenen til langt ut på natten. Han vet beskjed om alt, treffer sine avgjørelser etter omhyggelig overveielse, og hans befalinger til operative foretagender er gjennomtenkt og utarbeidet inntil de minste detaljer. Her rådslår han med sin nærmeste medarbeider, infanterigeneral Heinrichs militære bevegelser ved fronten og de bakre linjer registrert, og her omsettes også de operative beslutninger til befalinger ut til den finske armés kjempemessige operasjonsområde*

Feltmarsjalens oppasser: Korporal Nils Nicklen. *Han er ikke en hvemsomhelst, men finsk mester i høydesprang med 2.00 og 2.05 meter. I de siste tre år har han vært den beste i høydesprang i Europa*

Feltmarsjalens eneste atspredelse: Rideturen. *Dermed avrunder han daglig sin knapt tilmålte middagspause*

TRE BOMBER

Et skrekkens øyeblikk uten skrekk

I lav høyde tordner et sovjetbombefly *over en tysk stilling. PK.-krigskorrespondenten river kameraet i været og fotograferer det øyeblikk da tre bomber seiler ned...*

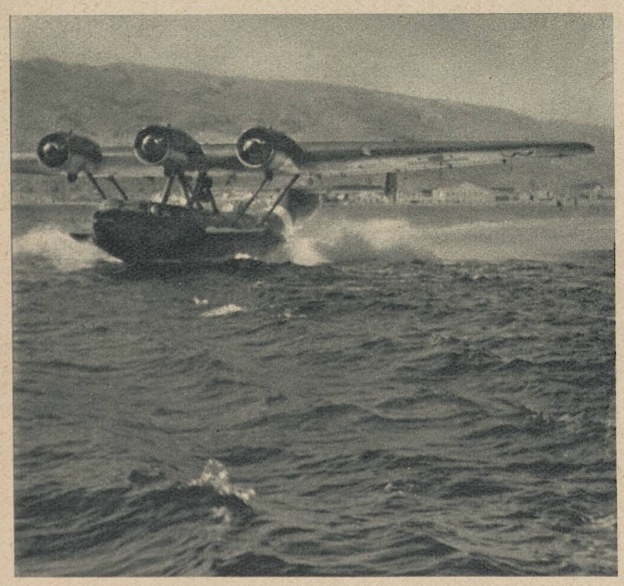
... og tre sekunder senere *har han bombeeksplosjonene på filmen — og dessuten en ku som ikke fikk tid til å reagere før den sprang opp ved knallet av detonasjonen* ↓

Foto: PK.-krigskorrespondent Walz

En gummibåt i drift mellom KRETA og DERNA

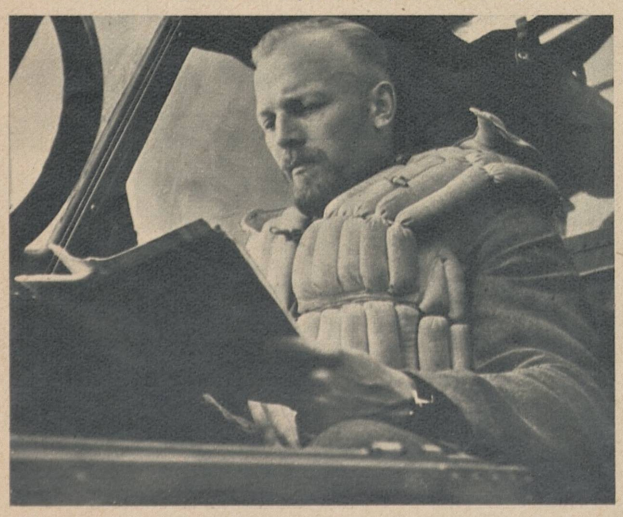

I plankvadrat X skal det letes etter en gummibåt og besetningen reddes! — Slik lyder befalingen til flyet til havsnødsveiten. Kommandanten på redningsflyet regner ut kurs og flytid

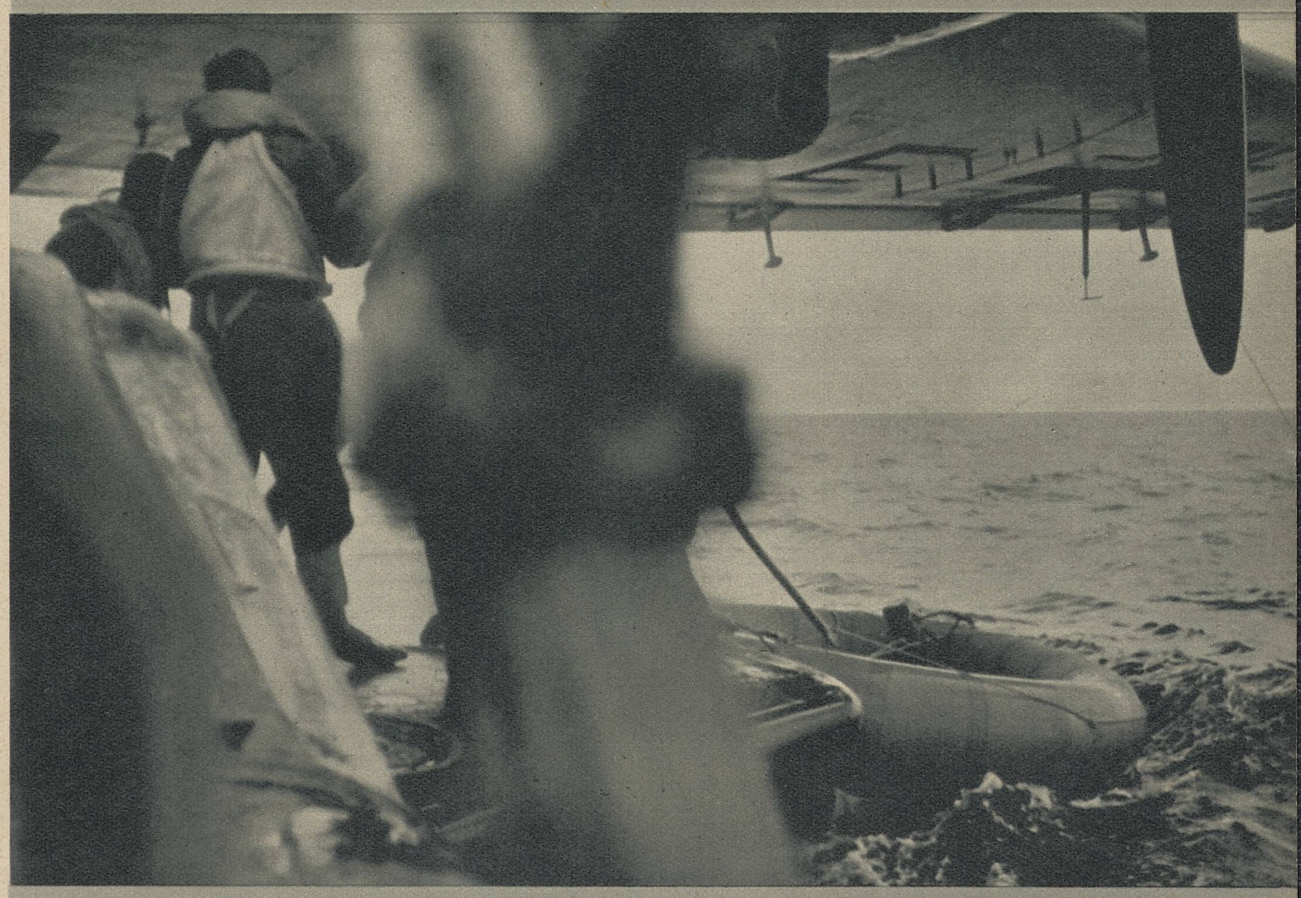
Kort etter feier Do 24 i starten over bukten ved innsatshavnen

Det betegnede plankvadrat er nådd, men det er vanskelig å finne noe på det uendelige hav ↓

Der er de! Flyet svever i dypflukt over gummibåten og går ned på det opprørte hav Fotos: PK.- billedkorrespondent Lemp

Dønningen setter flyet på en hard prøve, men Do 24 er stabilt og kan tåle noe. Den store fuglen glir bort til båten og . . .

. . . tar besetningen ombord: det er to engelske flyvere, som var blitt skutt ned i en luftkamp ↓

Fjelljeger med avstandsmåler. *Innsatsen av et maskingevær i fjellkrigens kløftede og uoversiktlige terreng forlanger en meget mer mangesidig utdannelse enn innsatsen i normalt terreng. Avstandsmålerarbeid på Russlands stepper er altså bare en lek for en fjelljeger, og fjelljegerskuddene treffer ufeilbart målet. „Der hvor Hans måler opp, vokser det ikke noe gress mer", sier kameratene om denne avstandsmålingssoldat, som forøvrig har erfaringer fra tre felttog i sitt fag bak seg*

Skytter 1 ved en lett granatkaster. *Også han har sin spesialutdannelse bak seg og er fagmann i indirekte skyting. De lette og middels tunge artillerivåpen spiller jo for fjelljegerne en ennu større rolle enn for infanteriet, da fjelljegerne på grunn av terrenget ikke alltid kan regne med understøttelse av tungt artilleri. Skytter 1 er som alle fjelljegere en dyktig og velutdannet sportsmann, og bærer selv sitt våpen gjennom Russland. 40 kilometer marsj på sletten er etter hans mening ingen oppstigning med den tunge lasten, slik som han mange ganger har øvd oppstigningen hjemme i fjellene*

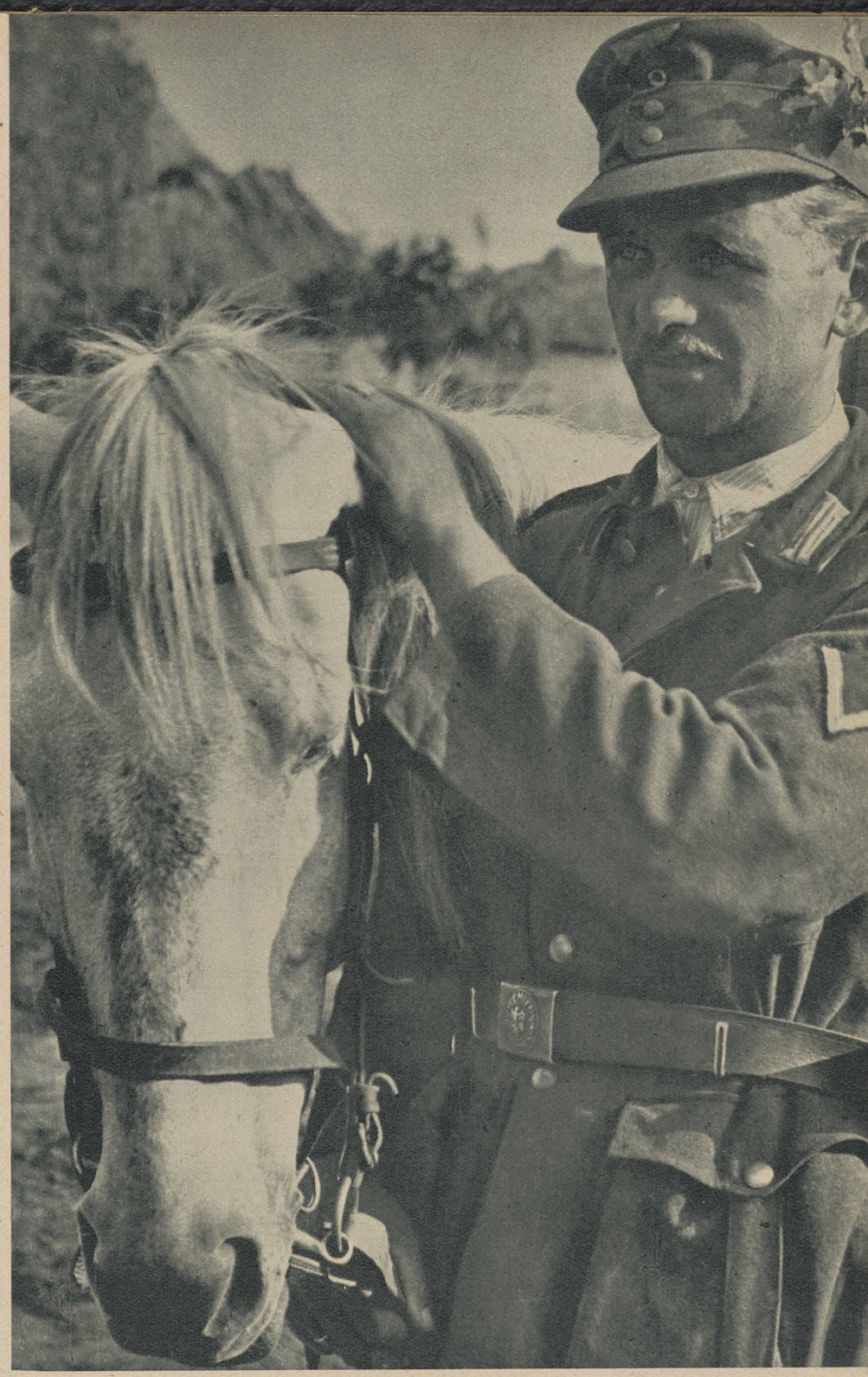
ALLIKEVEL PÅ RETTE STED

Fjelljegere på Russlands stepper

60 russiske panservogner i løpet av to dager. *Det ytet fjelljeger-divisjonen i én eneste kamp under felttoget i øst. Et slikt resultat er imidlertid bare mulig, hvis man innstiller tenneren så hårfint som de fjelljeger-artilleristene gjør det, som har høyskolen for den indirekte og kasteildskyting bak seg*

Oberfeldwebel Haslberger — spiller vanvittig. *Til de særlige fordringer som stilles til fjelljegere allerede i utdannelsestiden, hører evnen til hurtig oppfatning og lynsnar handling. Oberfeldwebel Haslberger har i dette felttoget engang oppfylt begge disse fordringer på en forunderlig måte. Ved en rekognosering i den fiendtlige bunkerlinje blir han overrasket av bolsjeviker. Hans stilling er håpløs, men han vet hva han skal gjøre. Han springer opp og skriker vilt, løper i underlige danseskritt mot bosjevikene, og før de får summet seg, har han oppdaget en grav som redder ham fra kulene og fra å bli tatt til fange*

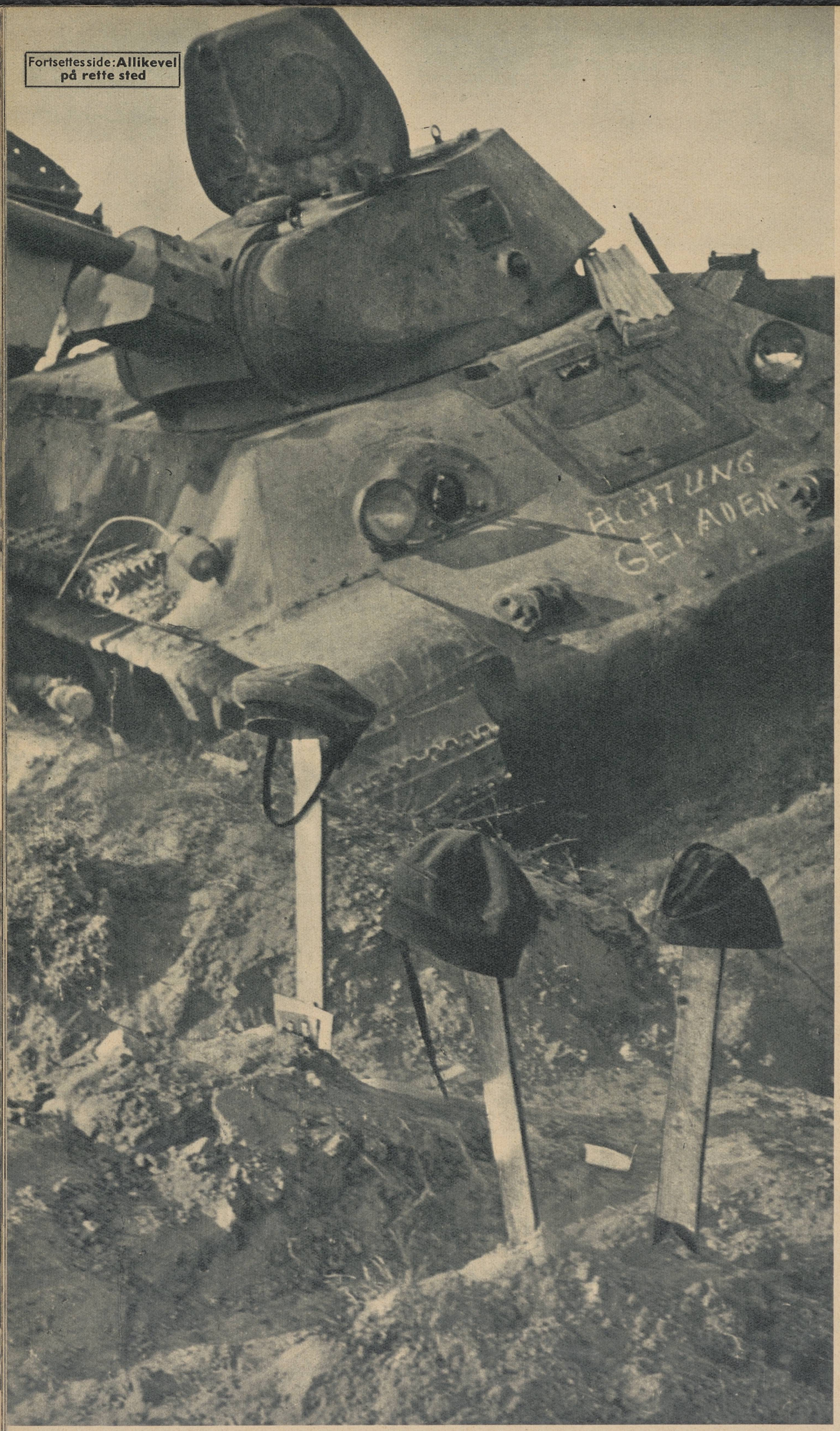
Lastedyrføreren. *Fjelljegerne har ikke bare en spesialutrustning, de har også spesialdyr til transport av våpen og ammunisjon. Disse dyr — om det er en bestemt art hester eller muldyr — må være seige og nøysomme. De må kunne tåle snø og kulde, regn og vind og sol. Alt dette er egenskaper, som selv uten høgfjell stadig kommer an på også i Russlandsfelttoget. Lastedyrførerne har imidlertid ikke lært å omgås dyrene først som soldater — for størstedelen er de fjellbønder fra Steiermark, Kärnten, Tyrol eller Øvre-Baiern*

PK.-Fotos:
Krigskorrespondent Kempter

„Organisasjonen av en armé begynner med soldatens mage," *skrev Fredrik den store. Kommandanten for fjelljeger-divisjonen følger denne regel, idet han — før kampdagen er over — raskt inspiserer feltkjøkkenene, hvorfra offiserer og menige får samme forpleining. Og når mannskapene senere melder ham: „Suppen smaker godt, herr general!", da først er dagen vel endt. Jegerne har da også ganske visst noe fore, som kanskje taler likeså meget for dem, som deres våpenmeriter . . .*

Fortsettesside: Allikevel på rette sted

Den 61. russerpanservogn er kommet igjennom. *Men den var ikke kommet langt, før jegerne var der med sine håndgranater og tilintetgjorde besetningen i nærkamp. Etter kampen begravde de døde panservognesoldater ved siden av deres ødelagte festninger. De kunde ganske visst ikke beslutte seg til å sette et kors over de gudløse. Men menneske forblir menneske, og derfor stakk de en stokk for dem hver på haugen med luen derepå. — Slik er nu engang fjelljegere*

BRITER OVER LÜBECK

I hovedskipet i den nedbrente Mariakirke i Lübeck smeller det fra motoren til en lastebil. Pionérer og sikkerhetstjenestens mannskaper har gravd ut av den forkullete hop av bjelker et rundt bronsefat og stuver det nu med forente krefter inn i det indre av vognen som står kjøreklar. „Ser De, dette er det eneste som ble tilbake av alle skattene, bildene, treskurden og kunstgjenstandene i denne kirken", sier en eldre herre til meg og fortsetter, „dette halvt smeltede bronsestykke er en døpefont fra det 14. århundre, og vi vil se hvorvidt det lar seg restaurere." Den gamle herre går foran over glassbiter, nedstyrtede murer og osende trebenker. „Her sto det berømte orgelet vårt. Det brente også opp og er nu begravd under ruinene av det nedstyrtede taket. Verst er vel tapet av den berømte Dødsdans av en ukjent mester fra middelalderen. Men hvorfor regner jeg opp alt dette for Dem? Ikke bare denne kirke er nedbrent, men nesten alle byens kirker, som ga Lübeck navnet „de gylne tårns by", ble tilintetgjort denne natten da britene overfalt byen vår." Vi forlater kirken og derute faller de klareste sollys over gamlebyens gule brannruiner.

Gamle-Lübecks gater er blitt til steinbrudd. Torvplassen blir innrammet av ruiner. Rådhuset er fullstendig nedbrent. Dørenes og panelenes rike treskurd, de herlige intarsier, de vidunderlige alabastfriser og kostbare renessanseskatter brente opp på en eneste natt. Alle de romantiske smug i håndverkerkvartalet eksisterer ikke mer. Luften er fylt av en gjennomtrengende marsipanlukt som kommer fra restene av den største Lübeckerkafé som var berømt for sin marsipan... Utallige er de ødelagte kunstskatter som var samlet gjennom generasjoner i de gamle patrisierhus. Der var Schifferhuset med sin herlige treskurd og smiarbeider, skipsmodeller og kogger fra middelalderen, der var det berømte Schabbelhaus med dets gamle museum ... Lübecker-domkirken ble hårdt medtatt. En soldat trengte om natten inn i kirkens brennende indre og reddet ut av de nedstyrtende bjelkers og hvelvingers helvete det berømte Memlingalter, et mesterverk av nederlansk tavlemalerkunst. Der ble Dômmuseet og Dômskolen ødelagt av bomber, der brente Petrikirken ned, likeså Agidienkirken og Katharineum, hvor byblioteket var anbrakt.

Meningsløst ødeleggelsesraseri og morderisk utryddelsestrang herjet over byen, og selv ikke den største fordreiningskunst vil kunne få noen til å tro at det her dreide seg om „militære mål". Om ettermiddagen fløy jeg over byen og overbeviste meg om at byens kjerne, midt mellom brede kanaler, umulig er til å ta feil av. Her kan det ikke dreie seg om „feilkast" eller „feiltagelser", framfor alt ikke når man betenker at der angrepsnatten var det klareste måneskinn over byen. Jeg er selv flyver og kan bedømme det.

PK-krigskorrespondent Benno Wundshammer

OVERFALLET PÅ LÜBECK

Slik ser det britiske luftvåpens propaganda-angrep på „militære mål" i Tyskland ut: dette ble igjen av et av europeisk kulturs ærverdigste minnesmerker — Lübecks domkirke, et mesterverk fra den tidlige middelalders kirkebyggekunst. I den selvsamme natt gikk samtidig med den berømte Lübecker gamle bydel uerstattelige kunstverk med verdensry tapt for alltid

Foto: PK.-krigskorrespondent Benno Wundshammer

SKJEBNEKAMPER

Werner Peiner lager åtte gobeliner for det nye rikskanselli

Den tyske nasjonalhelt Hermann der Cherusker, som samlet germanerne til deres første store frihetskamp

Mellom Köln og Trier, i den lille Eifellandsby Kronenburg, leder professor Werner Peiner „Hermann Göring-skolen for malerkunsten", som står under riksmarsjalens beskyttelse. Her arbeider kunstneren, som oppdrar en utvalgt skare av elever, på de mangeformede kartonger, som framstiller „tysk histories skjebneslag". Kartongene er bestemt som mønster til store gobeliner for utsmykking av det nye rikskanselli. Peiners kunst, som avviser alt uklart slutter seg bevisst til de store tyske mestere Dürers, Cranachs og Holbeins lineare stil. Dessuten forstår Peiner å prege sine temperamentsfulle og oppildnende arbeider med en inntrengende karakteristikk. De scener som viser venn og fiende i heftig kamptummel, gir et overbevisende begrep om malerens evne til å forbinde vakker form med vesentlig innhold. Hans elever, som er sluttetsammen i etoppriktig, helt uakademisk arbeidssamfunn, stiger fra lærling til svenn og mester — på samme måte som det var i den middelalderske malerskole. Den som vil avlegge mesterprøven, må kunne tegne en rekke akter, dyr, planter og ting uten modell.

På Ungarns sletter beseiret de tyske krigere de østlige folkemasser, som truet med å overfalle Europa. Utsnittet av Peiners „Ungarnslaget" viser tatarfyrster i kampen

En ung pike i Stockholm

Hvordan lever en ung pike i Stockholm? Svaret: „Hun lever vel slik som alle unge piker i alle storbyer", vilde være galt. For Sverige er et merkelig land og Stockholm en merkelig by, og de unge pikene i Stockholm er også på en eller annen måte merkelige. Ikke bare fordi det bor 62 000 flere kvinner enn menn i Stockholm, noe som alene måtte utvikle en overalt bemerkbare type av „ungkarinner", som utmerker seg ved indre og ytre selvstendighet, flid og livsdisiplin. Det kommer ennu andre omstendigheter med, som særlig utpreger den unge stockholmsdames utseende.

Man bor godt i Stockholm, trangt og ikke nettopp billig. Nesten halvdelen av alle husene er først bygd etter 1920 og er tilsvarende moderne og praktisk innrettet, bare en femtedel av alle leiligheter har mer enn to værelser, halvdelen av alle leilighetene bare et værelse med kjøkken — men 98 av hundre har badeinnretninger i en aller annen form. Prisen for en leilighet på et og et halvt værelse er omtrent 100 kroner om måneden, heller litt mer; derfor deler for det meste to unge piker en slik leilighet.

En kontordames inntekt ligger på omtrent 3 000 kroner om året, en butikkdames på omtrent 2 000 kroner. Hvordan inndeler nu en ung Stockholmsdame denne inntekten? Den siste alminnelige undersøkelse viste: 32% til mat, 21% til husleie, 10% til klær og sko, ca. 30% til utgifter, som reiser, fornøyelser, bøker, kroppspleie, lægeomkostninger og annet.

Enhver som besøker Stockholm, kan nu fastslå hvor velkledd Stockholmsdamene er; og dermed bevises igjen at det ikke dreier seg bare om inntekten, men ennu mer om en god smak, en disiplinert livsførsel, omhyggelig ettertanke og god pleie av alle ting. Den unge Stockholmsdame har energi og kan være hård mot seg selv; hvis det er spørsmål om å få råd til å ta permanent eller kjøpe seg et par silkestrømper, som egentlig overstiger budsjettet, så kan hun greie å redusere sin „lunsj" i flere dager til en appelsin, en kopp kaffe og et stykke kake.

Hennes sterkeste karaktertrekk er imidlertid en ubendig livsglede. Hennes forlangen etter sol, luft og vann er ubegrenset, noe som ikke minst henger sammen med at den nordiske vinter er så lang, og sommeren så kort... A. Z.

Gretas arbeidsplass — i en liten dame-frisérsalong i Døbelnsgatan. Ingen andre steder i verden finner man så velpleid hår som i Stockholm og tilsvarende mange frisérsalonger for damer

Hjemmedrakten og telefonen: den unge Stockholmsdames to hovedlidenskaper. Når hun kommer hjem fra arbeidet, smetter hun inn i hjemmedrakten — så telefonerer hun „med Gud og hvermann" . . . ↓

Meget sol og litegrann flirt — det er det viktigste for alle Stockholms Gretaer, om de tilbringer sin middagspause på trappen til Konserthuset ved Hotorget eller på trappen til det Kongelige Dramatiske Teater

Om søndagene drar „Stockholm" på landet, hvis man da ikke er flyktet ut til sjøen og skjærene. Byen ligger som utdødd, mens Greta sykler med sin Gøsta til Dalarø ↓ Fotos: Leif Geiges

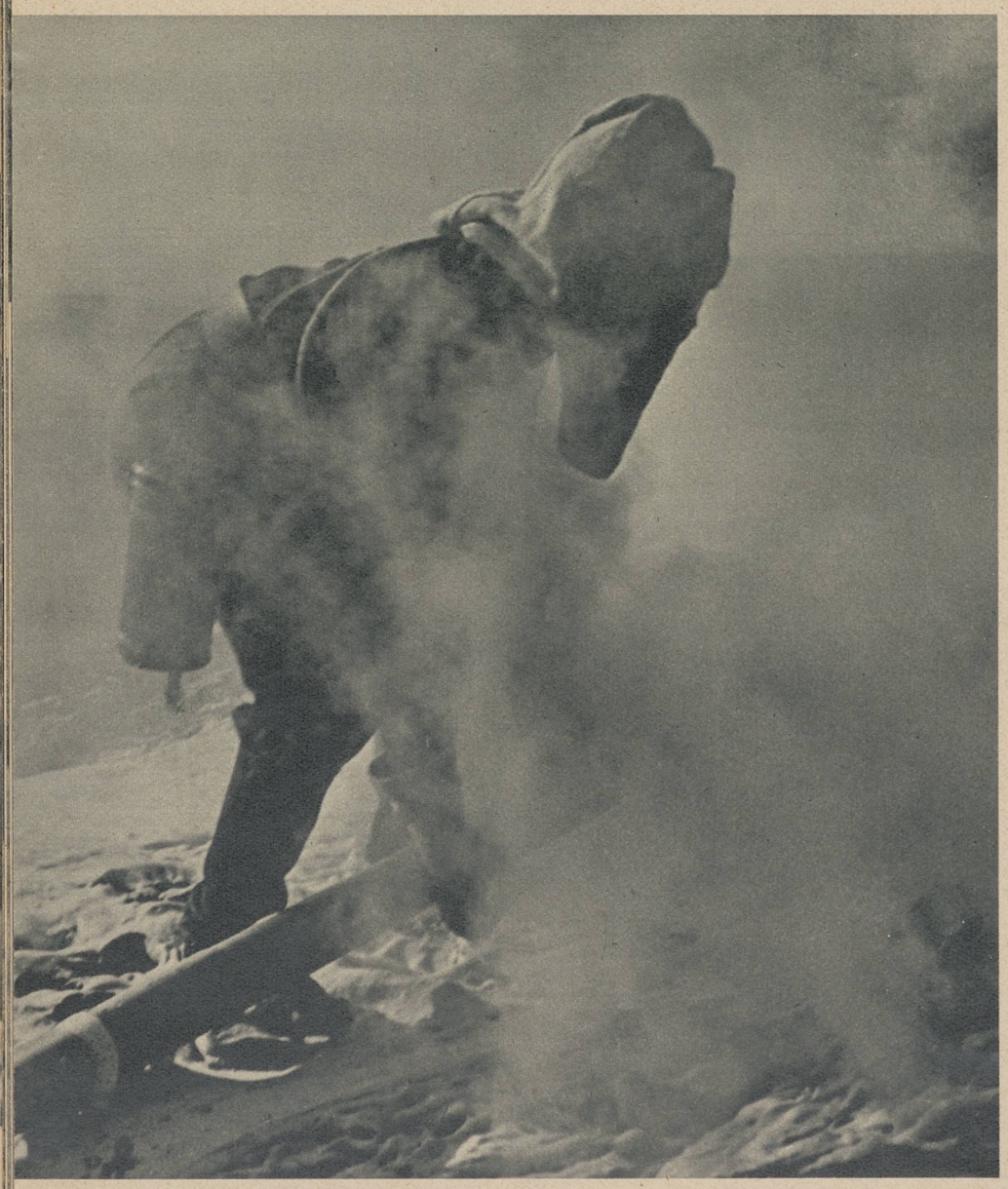

Det legges rørledninger og slanger helt bort till den brennende olje

En oljesjø brenner

Med skumrøret mot 1000° celsius

På en oljeflate som allerede er slokket, bringer brannmannen sitt skumrør i vindretning nærmere bort til brannstedet. Asbestkapper og asbesthansker beskytter ham mot flammene, og en maske gjør det mulig for ham å puste

Oljebrannen er slokket. Som sne dekker skummen oljedammen. Til å slokke de bygninger som ennu brenner, greier det seg med vannstrålen

Tross den største forsiktighet forekommer det stadig at oljeledninger blir utette, at jordoljen renner ut i sandørkener istedenfor inn i tankbåtene, at den danner sjøer og at sjøene begynner å brenne. Petroleumsbranner hører til de aller største katastrofer man kan tenke seg. I lang tid sto man fullstendig hjelpeløs overfor brennende olje. Forsøket på å slokke en oljebrann med vann er meningsløst, da dette bare vilde forstørre brannflaten ennu mer. Skumslokkemetoden er den eneste måte å slokke på, som sikkert fører til godt resultat. I skumslokkeapparatet blir vann skummet opp femtenfoldig ved tilsetning av store mengder luft og mindre kvanter av et flytende skumdannende middel. Spesialrør leder skummet bort til brannstedene. Ved tilsvarende sterkt vanntrykk kan man oppnå sprøytevidder på opptil 32 meter. Store apparater frambringer inntil 30 000 liter skum pr. minutt.

Når en oljesjø brenner, blir den brennende væske først stanset ved hjelp av sandmurer. Slokkemannskapene innleder angrepet ved å legge rørledninger og slanger. Slokkemannskapene bringer sine skumrør med vindretningen fram til de brennende oljeflater. Ved hjelp av slokkeskummet dannes det en emulsjon på overflaten, som forhindrer surstofftilførselen, så at ilden kveles. Enorm hete- og røkutvikling stiller slokkearbeidet overfor overordentlig store vanskeligheter.

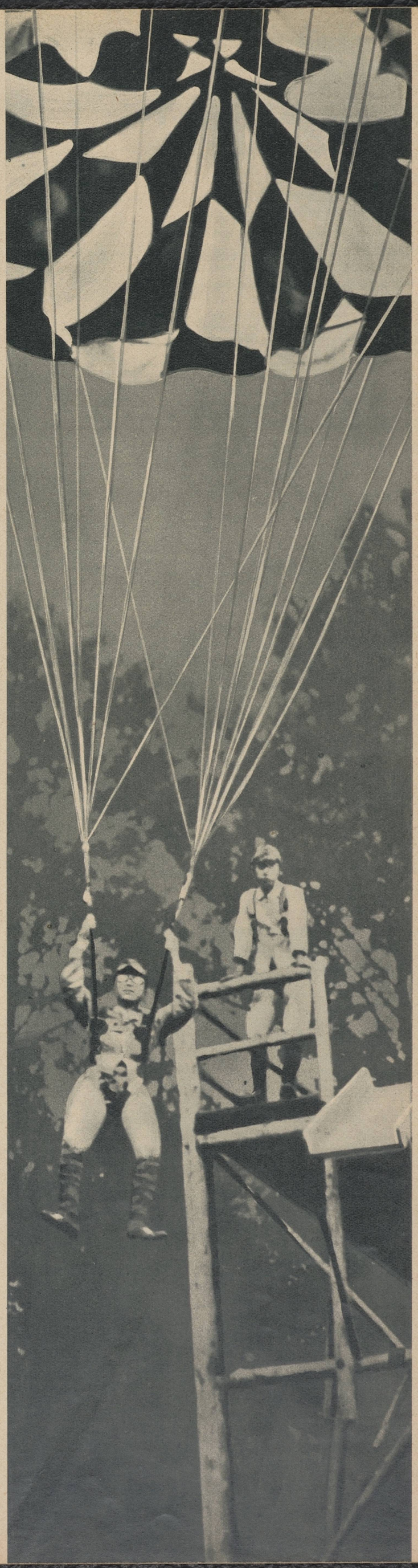
Alle grener av den tyske forsvarsmakt har oljeslokketropper i sine spesialformasjoner, som forføyer over luftskumapparater fra den minste til den største innsatsmulighet. Anvendelsen er mangesidig, for den store lagerbeholdning av drivstoffer og de kostbare materialer fordrer omfattende sikkerhetsforholdsregler. Den skumslokkemetoden som i forsvarsmakten er blitt utviklet så framragende, har allerede ofte stått sin prøve i de enkelte felttog.

Et skumrør av særlig stort kaliber blir satt inn. Overordentlig stor hete og uutholdelig røk gjør slokkearbeidene til et martyrium. Brannmennene må avløses allerede etter bare noen få minutters arbeid

Skumstråleføret leder skummet mot den brennende olje. Skummet danner her en emulsjon, som forhinder surstofftilførslen og kveler ilden. Mens en mann dirigerer føret, regulerer to andre skumblandingen

Målet for ærgjerrigheten: *eksamensspranget for fallskjermelevene fra 50 meters høyde fra et øvelsestårn, som den japanske avis „Yomiuri" lot bygge for dem. Det er det høyeste øvelsestrin fra fast „grunn" — det neste trin er spranget fra flyet*

Det unge Japan

øver fallskjermspranget

Den første og viktigste øvelse er imidlertid spranget fra tre meters høyde. Det hører med tilkunsten å „tajorden" riktig, fallhastigheten svarer alt til den virkelige. En på grunn av klossethet forstrukket ankel vilde gjøre fallskjermsoldaten hjelpeløs

Mellomeksamen: *fallskjermspranget fra 10 meterstårnet, som medlemmene i Tokios ungdomskorps — en underavdeling av „Japans nasjonale riksungdom" — har bygget i Tamagawaved i Tokio. Enhver som viser seg modig og begavet, kan her begynne sin løpebane som fallskjermsoldat*

LOTTER

LITT OM FINSKE MØDRES OG UNGE PIKERS KRIGSINNSATS

I den lille bunker av trebjelker, som ligger i en skråning ikke langt fra Svirfronten, sitter offiserene i det finske regiment og inntar hastig sitt enkle måltid. Artilleriduellen fra fronten er „bordmusikken". En høyvoksen kvinne i „Lotta Svärd"-organisasjonens grå drakt sørger for maten. Hun er gift med en fabrikant i Helsinki, jeg har ofte tidligere sett henne i selskapsdrakt i teateret eller i et selskap. Dengang var det fred. Da dro denne kvinne ut om morgenen i en elegant bil for å gjøre innkjøp, og de musikalske aftenunderholdninger i hennes hjem var berømt. Men nu har vel det store konsertflygel stått lenge stumt. Denne kvinne bærer en giftering av jern, og ermene med de blendende hvite mansjetter er brettet godt opp, fordi hun kan arbeide bedre slik. En annen lotte hjelper henne; det er datter av en drosjesjåfør fra Helsinki, en frisk og alltid munter ung pike.

Disse kvinners dagsverk er hårdt. Tidlig på morgenen har de kaffen og knekkebrødet ferdig. De skurer de umalte tregulvene i bunkeren, de kjører for det meste selv med slede eller kjerre til matstasjonen for å hente maten. De koker og gjør rent, og de sover på like hård seng som soldaten ved fronten.

Finnland har for få mennesker likeoverfor den tallmessig så uhyre overlegne bolsjevikiske motstander. Fattigdom på mennesker kan ikke erstattes med noe, mener mange. Imidlertid ga den finske historie mange eksempler på at kvinner kan settes inn i krigshåndverket overalt hvor de kan yte kvinnearbeid uten den ukvinnelige våpeninnsats. Og den moderne kvinneorganisasjon „Lotta Svärd" fikk sitt navn fra Runebergs vakre dikt, som forteller om en finsk fenriks brud. Denne fenrik falt i kampen. Hans brud Lotta Svärd ble hos soldatene og sørget for dem hvor hun kunde komme til. Den virkelige kvinnelige og dog samtidig heltemodige innsats hos denne kvinne ble et eksempel til etterfølgelse for Finnland av idag. Alle gode finske kvinner føler trang til å utføre en Lotta Svärds verk.

Innsatsen selv er overordentlig forskjellig. På hjemmefronten anvendes „Lotta Svärd"-kvinnen spesielt i det aktive luftvern og luftobservasjonen. Her som også på alle andre områder står organisasjonen i det intimste samarbeid med det finske „beskyttelseskorps", som i krigstid er gått over til armeen med alle sine medlemmer. Således kommer da også lotter til innsats i krigsviktige bedrifter, i forsvarsmaktens bilparker, i stabskontorene, i hjemmelasarettene. De arbeider imidlertid aldri som sykepleiersker. De har mer å sørge for arbeidet i kjøkkenet, rensligheten i lasarettet, de såredes forpleining. Man ser henne aldri hverken her eller ved fronten røke eller drikke alkohol i uniform. Ved fronten springer lottene inn overalt, hvor en kampdyktig soldat kan unnværes. I hvert finsk feltkjøkken er det en lotte, hvis det da ikke står altfor nær forreste linje. De er også i arbeid på regimentsstabenes kontorer. De har under seg hele marketenterivesenet, de holder orden i kvarterene, hjelper omflytterne og flyktningene i de tilbakeerobrede områder.

Ved innsatsen av organisasjonen „Lotta Svärd" var det uunngåelig at endel lotter ble såret eller sågar ga sitt liv for Finnland. De kjempet i slike til felle heller aldri med våpen, men er snarere blitt offer for avskårede bolsjeviker eller for et lavtgående flyangrep. Men ikke bare derfor møter enhver finsk soldat dem med rørende ærbødighet og høyaktelse.

O. Str.

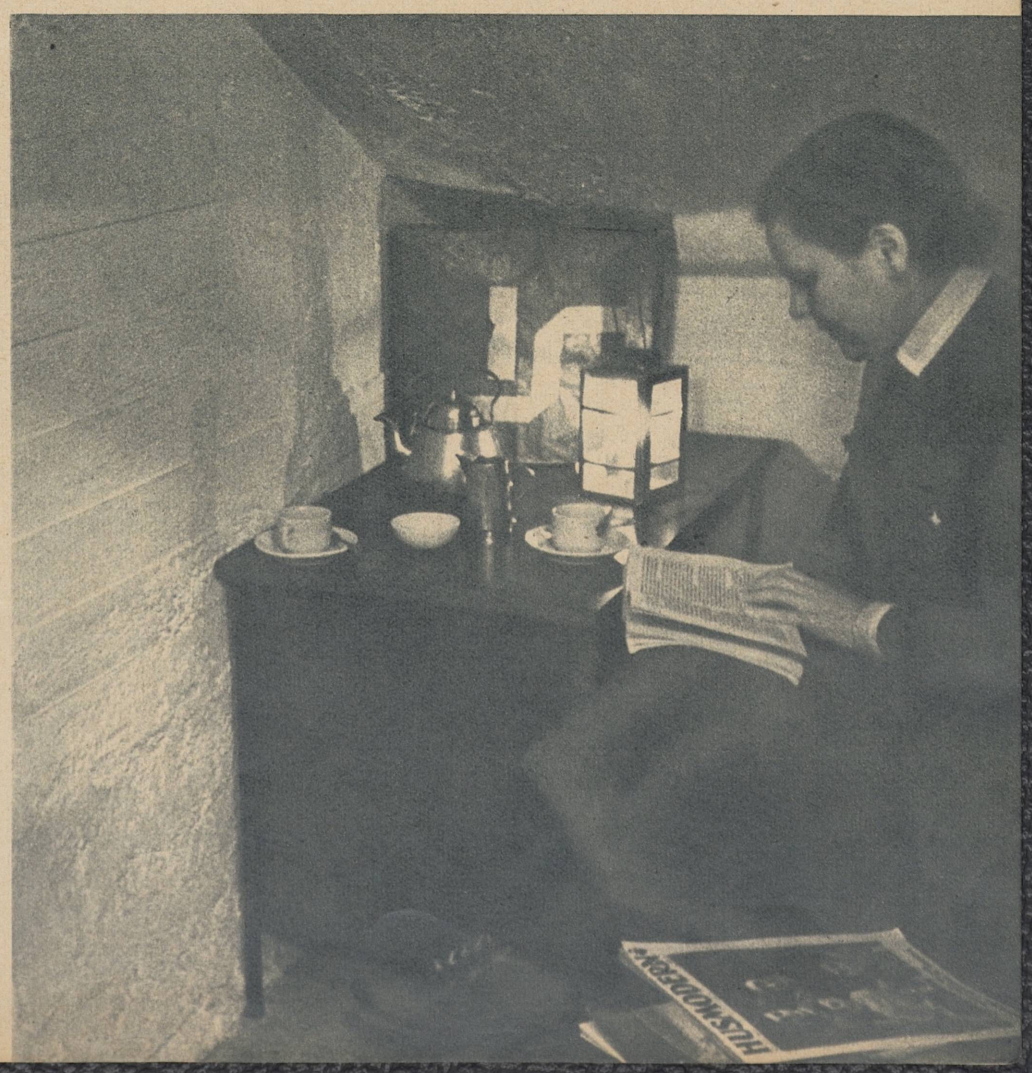
Lotte-tjeneste dag som natt — over og under jorden.

På alle Helsinkis tårn står dag og natt lotter på vakt. De blir også på sin post under et bombeangrep, da det hører til deres oppgave å fastslå bombenedslag og brann.

15 meter under jorden sitter „etterretningslottene" i hovedstadens luftvernssentral. Under et luftangrep løper alle meldinger om bombenedslag inn hos dem og blir så sendt videre til de aktive luftvernsenheter

Lottenes „mor": Fanni Luukkonen. *Siden 1929 har hun vært leder for organisasjonen „Lotta Svärd". For kort tid siden feiret hun sin 60. fødselsdag; hun har fått nesten alle militære utmerkelser for sine fortjenester*

I larmen fra fronten

„Hvordan kunde du, arme fedreland, dog være så elsket . . ." *synger en lotte i et soldathjem to kilometer bak fronten. Musikken ligger henne i blodet — hun er den berømte finske komponist Jean Sibelius' barne barn*

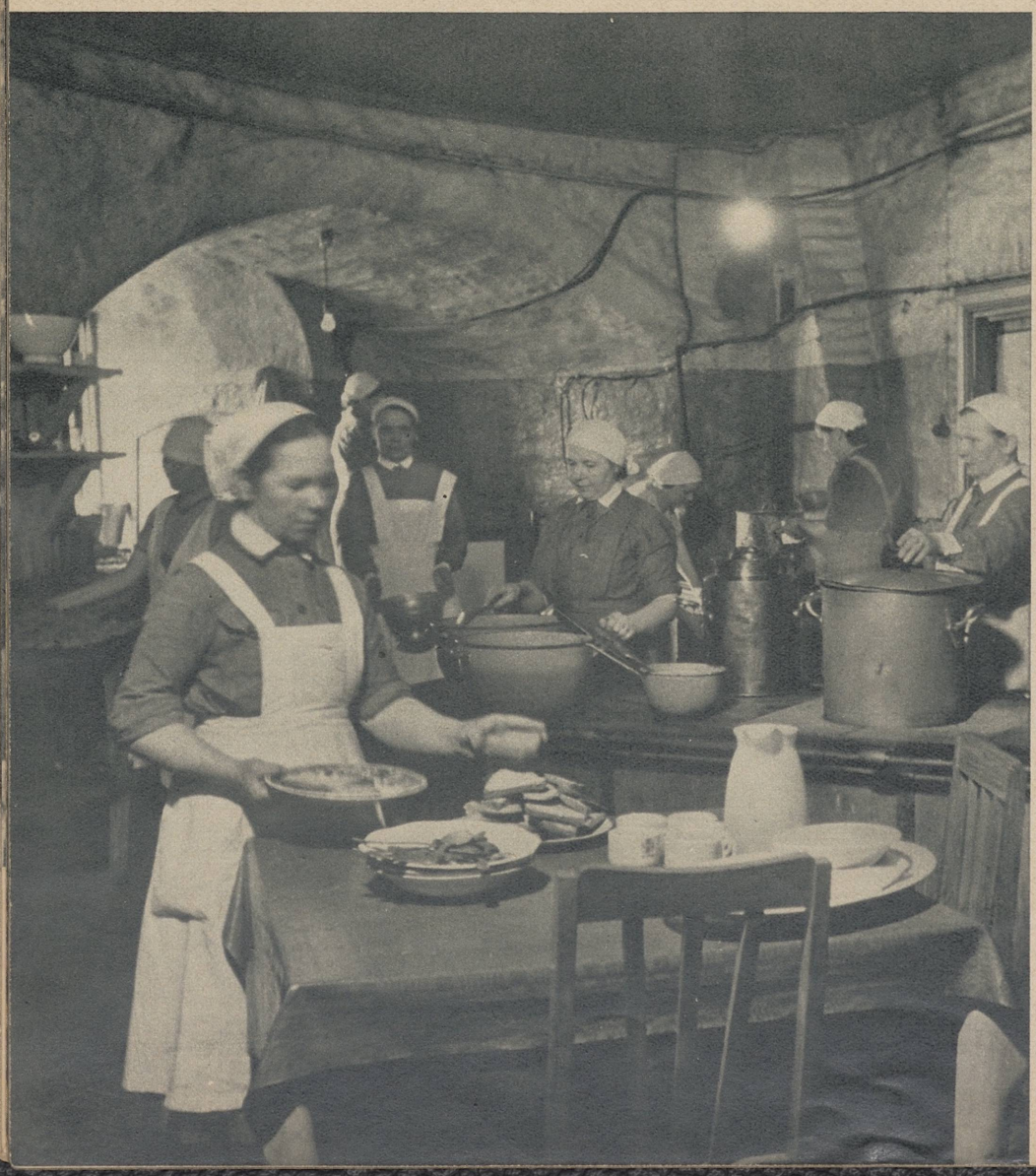
Guttene hennes skal alltid ha rent untertøy. *Derfor gjør det denne alltid smilende frontlotte ingenting dag etter dag å gni fingrene sine såre*

→ **Den første styrkedrikk** *tett bak ildlinjen får den sårede av en moderlig lottehånd*

PK-.fotos:
Krigskorrespondent Artur Grimm

↑ **I Viipuris „Runde Tårn",** *byens gamle severdighet, tjenstgjør „2. seksjons lotter". Denne seksjon, forpleiningsseksjonen, omfatter mer enn halvdelen av „Lotta Svärd"s aktive medlemmer, 60000 av 112000. Som oppe i kasinoet arbeider de også nede i den ærverdige bygnings kjøkkenavdeling. En stor del av organisasjonens forvaltningsomkostninger bestrides av inntektene ved de lotters arbeid, som står i den alminnelige forpleiningstjenste. Organisasjonens stolthet er nemlig at de minst mulig belaster staten* ↓

Livseliksirer

Hormoner blir framstilt kunstig

Hormoner behersker alt levendes utvikling. Hormoner regulerer vekst og sunnhet. Hormoner utløser alle prosesser som gjør ynglingen til mann, piken til kvinne. Hormoner — er det sjelelige eller magiske krefter eller ganske enkelt kjemiske stoffer som vitaminene og fermentene? De blir produsert i bestemte kjertler i legemet og blir sendt inn i blodet til utløsning av visse livsviktige funksjoner. I sagn og diktning har folk i århundrer ant deres eksistens. Men først den moderne vitenskap kunde oppdage dem, utforske deres vesen og vise hvorledes de kan framstilles kunstig

Alle bønder og dyreoppdrettere hadde allerede gjennom århundrer forstått den kunst å forandre temperament og karakter hos visse dyr fra grunnen av. En liten operasjon, utført i løpet av få sekunder, og av det egenrådige og vanskelige dyr ble der en tam, arbeidsvillig okse som etter temperament og kroppsbygning hverken var stut eller ku, men en mellomting som sto mellom kjønnene, et neutrum.

Hva var der skjedd med dyret? Man hadde fjernet kjønnskjertlene og dermed berøvet det muligheten til forplantning.

Hemmelighetsfulle budbringere i blodomløpet

I 1849 gjorde professor Berthold i Göttingen et dristig og interessant eksperiment. Han fjernet kjønnskjertlene på et dyr og plantet dem inn igjen på et annet sted i organismen. Hvorfor?

Berthold hadde forelagt naturen spørsmålet om hvorledes kjønnskjertlene oppnår den gåtefulle virkning som omstemmer hele organismen. Var den daværende oppfatning riktig at kjønnskjertlene oppnår sin virkning gjennom nervesystemet eller virket de på noen annen måte? Forsøket ga svaret. Kjønnskjertlene vokste også til på det „gale" stedet og . . . virket på dyrets temperament som om intet var skjedd. Det kunde altså ikke være nervene som formidlet kjønnskjertelvirkningen, for denne forbindelse eksisterte ikke mer. Heri så Berthold — allerede 40 år før den franske forsker Brown-Sequard — beviset for at kjønnskjertlene virker gjennom blodet, altså gjennom stoffer som de skiller ut. Bertholds eksperimenter ble snart glemt, men en dag . . .

En mann har forynget seg!

Den 31. mai 1889 inntraff der i Paris en vitenskapelig sensasjon av første rang. Den gamle forsker Brown-Séquard erklærte i vitenskapsakademiet at han hadde „forynget" seg. Over heldige forsøk på dyr var han kommet fram til forsøk med seg selv. Han hadde framstilt ekstrakter av animalske kjønnskjertler og tatt sprøiter av disse. Nu kunde han med sine 72 år atter gå trapper og stå timevis ved eksperimenteringsbordet. Ingen av delene hadde kan klart mer for ti år siden. På denne måten var han virkelig blitt yngre. Ingen kunde betvile det. Brown-Séquard alarmerte offentligheten og stimulerte forskningen.

På samme tid var vitenskapsmennene blitt oppmerksomme på de såkalte hormoners virksomhet.

Biologer og medisinere undersøkte stadig mere inngående den menneskelige og animalske organisme med henblikk på de indresekretoriske kjertler og de stoffer de skiller ut. Disse kjertler er bygd opp på en noe annen måte enn de „normale kjertler". De har for det meste ikke det karakteristiske utløp, men avgir sine sekreter direkte i blodet.

Skjoldbruskkjertelen, bukspyttkjertelen, binyrene bl. a. og nettopp også kjønnskjertlene er slike indresekretoriske kjertler. De produserer hormoner som blir fordelt gjennom blodet i hele legemet, men bare virker der hvor organismen er innstilt på dem.

Det overraskende og merkelige er imidlertid at hormonene vanlig forekommer i blodet bare i ufattelig små mengder. Skjoldbruskkjertelhormonet f. eks. er virksomt selv i en mengde av 1 til 2 tusendeles milligram. Av mange hormoner forekommer der i legemet bare ca. 200 til 300 mg årlig. Allikevel er kroppsvekst, kroppsbygning, kjønnsfunksjon, forplantning og en rekke livsviktige funksjoner avhengige av dem.

Samspillet mellom hormonene

Hormoner virker ikke som næringsstoffer, dertil er mengden altfor liten. Hormoner er ingen „krefter", ingen „frø" eller endog „sjelelige energier," hormoner er stoffer som framstilles av kjertlene og kan analyseres av kjemikeren akkurat som bensin, kautsjukk eller stivelse. Mange av dem er med hensyn til stofflig sammensetning nøye kjent, også de kvinnelige kjønnskjertlers hormoner. De blir endog framstilt kunstig.

Anatomer, læger, biologer og kjemikere har arbeidet hånd i hånd her.

Forskningen tok først fatt på studiet av de kvinnelige kjønnskjertelhormoner. De blir dannet av bestemte organer i de kvinnelige eggstokker, folliklene og de gule legemer (corpus luteum). Av samspillet mellom disse to stoffer, som dirigeres fra et bestemt hormonsentrum, den såkalte hypofyse, avhenger det regulerte forløp av de funksjoner i den kvinnelige organisme som fører til svangerskap. De supplerer hverandre på en vidunderlig måte som om de kunde gjøre seg forståelig for hverandre eller som om en skapende intelligens i legemet kommanderte dem. Faller det ene eller det andre av disse hormoner bort, eller blir der produsert for lite eller for meget av det ene eller det andre hormonet, da inntreffer der forstyrrelser, ufruktbarhet, mangel- og kriseforeteelser hos kvinnen i legemlig og sjelelig henseende.

Menneskeslektens forsatte beståen avhenger av disse to stoffer.

Altså av to kjemiske substanser? Nå, at det er kjemiske substanser, det har vitenskapen bevist. Det er lykkes den å analysere hormonenes kjemiske sammensetning og å framstille dem kunstig. De kunstige hormoner arbeider nøyaktig på samme måte som de organismen selv produserer.

Men hvorledes var det mulig å finne et stoff som man slett ikke kjente da dets stikkbrev ikke var skrevet opp noe sted i kjemiens store bok? Saften av modne follikler f. eks. måtte inneholde follikkelhormoner. Men hvorledes lar det seg konstatere, hvilke bestanddeler av denne ekstrakt utgjør det rene follikkelhormon? Og hvorledes kan det overhodet undersøkes?

Det stoff man søker kan bare kjennes på dets virkning. Man måtte altså finne en metode til å undersøke kjemiske stoffer med henblikk på de egenskaper man tillegger follikkelhormonet. To amerikanske lærde, som er anerkjente kapasiteter i hormonforskningen, har utviklet en sådan metode (test).

Hva der var blitt påbegynt i Amerika, kunde fullkommengjøres i kjemiens klassiske land, i Tyskland.

En alkymistenes drøm blir til virkelighet

I 1925 tok kjemikerne i en kjent tysk fabrikk, Schering A. G. fatt på arbeidet. Etter møysommelig og hårdnakket ti års arbeid lyktes det dem endelig å finne det kjemisk rene follikkelhormon.

De hadde til å begynne med prøvd å utvinne det av selve follikene, men de ørsmå mengder av dette stoff som blir dannet der, vanskeliggjorde uhyre dette arbeid. Da oppdaget de to tyske dyrlæder Küste og Gravert i 1930 i drektige hoppers urin en billig og rikelig flytende råstoffkilde for follikkelhormonet.

Det var et storartet resultat for forskningen. I et såkalt avfallsstoff oppdaget man en „livseliksir". Var ikke det mere en alkymi?

Nu sto imidlertid det viktigste arbeid tilbake. Kjemikerne måtte finne ut vesen og sammensetning av dette stoff, som man etter de biologiske eksperimenter kunde betrakte som det rene follikkelhormon.

I 1929 kom en fortjenstfull forsker, professor Butenandt, som idag er direktør for Keiser Wilhelminstitutet for biokjemi, kjemikerne i hovedlaboratoriet i Scheringfabrikken til hjelp. Det lyktes ham etter to års systematisk forskning først å utvinne et fullstendig rent hormon. Derpå utforsket han dets kjemiske oppbygning. Nu først var follikkelhormonets kjemiske sammensetning kjent. Nu først var det av betydning å gi dette stoff et kjemisk navn. Man kalte det Oestron.

Da hendte imidlertid noe helt usedvanlig og interessant.

Av en eller annen grunn endret man i laboratoriet follikkelhormonets kjemiske art og kom til et stoff som i eksperimenter på dyr var av større virkning enn oestron, nemlig oestradiol. Men snart kom der en ny overraskelse. Søkningen etter hormonet var ennu ikke avsluttet. Oestronet hadde allikevel ved nærmere undersøkelse vist seg å være bare et trinn i retning av det virkelige hormon. Det egentlige follikkelhormon, som kretser i blodet og utfører sitt vidunderlige verk, er i virkeligheten oestradiol. Således var der på en forbløffende måte blitt levert bevis for verdien av den skapende kjemikunst.

Hormonterapien i livets tjeneste

I 1934 var der et toppforbruk av forsøksdyr i alle laboratorier. Dette året kom nemlig forskerne henimot det mål å framstille rent også det annet kvinnelige hormon, de gule legemers hormon, og å utforske dets kjemiske oppbygning.

For oestradiol eksisterte der en billig råstoffkilde, drektige hoppers urin. For det annet kvinnelige hormon, progesteron, måtte den ennu finnes. En kjemiker som beskjeftiget seg med de stoffer som finnes i soiabønnen og kan utvinnes av den, oppdaget likheten mellom den kjemiske sammensetning av progesteronet og av et stoff i soiabønnen. Skulde det ikke være mulig gjennom kjemiske operasjoner å forandre dette stoffet, bygge det om, forvandle det til progesteron?

Også denne oppgaven lyktes.

Gjennom alle dyreforsøk hadde det vist seg utenfor enhver tvil at de manglende naturlige hormoner kan erstattes av kunstig utvunne.

Snart kunde der på en lægekongress i Berlin samvittighetsfullt konstateres at lægevitenskapen med de kvinnelige hormoner oestradiol og progesteron var kommet over forsøksstadiet. De kunde uten betenkning overlates til de praktiserende læger. Idag er hormonsprøyte og hormontabletter en liketil medisin.

Uregelmessigheter og mangelforeteelser i den kvinnelige organisme kan behandles og overvinnes med det ene eller det annet av de to hormoner alt etter tilfellet. De fjerner, når de brukes i rette tid, kriseforeteelser eller mildner disse.

Etter oppdagelsen og den kunstige framstilling av de kvinnelige hormoner, lyktes også det samme med de mannlige.

Studentene lærer idag på universitetene og i klinikkene behandlingen med de nye hormoner, likesom de engang studerte den terapi som skulde utrydde difterien.

Vitenskapen som hjalp til å beseire døden, tjener samtidig også livet.

H. Sch.

→

Slovakiske bønder om søndagen. Den slovakiske kunst er utpreget folkekunst, båret av den slovakiske bonde, som foreviger sin kunstneriske begavelse i sitt hjemlands mangfoldige bondedrakter. Slovakiske broderier er verdensberømte, de gjennomgår alle en helt spesiell broderiteknikks muligheter. De slovakiske folkekunstneres fantasi, deres høyt utviklede fargesans og deres uuttømmelige rikdom på idéer bringer stadig nye variasjoner fram Foto: Bernd Lohse

HVA SLOVAKIA KAN EKSPORTERE:

Trevirke, cellulose, cellull, frukt og grønnsaker, vin, sprit, sukker, kvikksølv og bauxitt . . .

„Å, min Gud i den høye himmel, siden du ga meg tenner, så gi meg også brød!" — slik tolket engang den slovakiske dikter Pavel Orzagh sitt folks hjertesukk.

Slovakene hadde det trangt og dårlig i gamle dager, og landet ved Karpatenes langstrakte sydskråninger gikk for å være et av de fattigste i Europa. Fortidens politiske og økonomiske utvikling var ugunstig for slovakene. Dette undergikk først en forandring da de endelig fikk ta sin skjebne i sin egen hand. Det er nu tre år siden og i løpet av denne tiden har meget vendt sig til det bedre.

Cellulose for eksport

Innbyggernes viktigste ervervskilde er skogbruket, og når man reiser gjennom landet ser det ut til å være skog på alle kanter; den dekker da også henimot 40 % av landets areal. Det bølgeformede lavland er dekket av lys bøkeskog og fjellskråningene av dyster furuskog. Ved utnyttelsen av dets biprodukter er tømmeret stegt meget i verdi. I hele Europa var der mangel på pitprops, jernbanesviller, takpapp og finere trevirke. Etterspørselen etter avispapir, cellulose og cellull var også i stadig stigende. I henhold til forordning fra statens side må nu 85 prosent av cellulosen eksporteres. Cellullen som er landets yngste kunstprodukt, lover et stort utbytte, den blir framstillet etter tysk mønster.

Det lysebrune og røde drueblod

Skulde man virkelig tro at dette fjelland dyrker frukt og grønnsaker ut over det egne normale behov? Og så den slovakiske vin, det røde drueblod fra Vestkarpatenes skråninger og det lysebrune fra høydedragene ved Pressburg, hvor det dufter av Tokaierdruen i de gamle vinstuer! Korndyrkningen på forbergenes magre åkrer strekker riktignok bare i gode år noenlunde til for befolkningens ernæring, men så kaster potetavlen i Waagdalen og i de lavere strøk av Karpatene så meget mer av seg. Overskuddet av potethøsten kan man utføre, delvis forarbeidet til denaturert sprit; likesom spriten også finner utbredt anvendelse som drivkraft innen lannet. Den slovakiske sukkeroe oppnår en sukkergehalt av over 20 prosent og således kan landet tross sin forkjærlighet for søte saker allikevel utføre betydelige sukkermengder, så meget mer som sukkerfabrikasjonen foregår etter helt moderne metoder.

De tidligere makthavere hadde ødelagt Slovakias industri. Det er nu blitt helt anderledes. Den under benyttelse av fjellvannet hurtig gjennomførte elektrisering leverer billig kraft til industrien.

Fra Fuggernes hus til det moderne valseverk

I Neusohl i Grantal finner vi Fuggerhusets prektige palassfassade på den brede hovedplass som streber opp mot bergene. Fra dette hus forvaltet Fuggerne for 400 år siden de gull-, sølv-, kobber- og blyminer som lå i omegnen; de hadde de frie kronbyer med deres underjordiske skatter i pakt, og skjerpet de edle metaller. Også Maria Theresia lot sine dalere prege her. I en vid bue strakk denne kjede av bergverksbyer seg helt bort til Zips, og tyskerne nød her stor anseelse som gruvearbeidere og støpere. I mellomtiden ble skjerpingen atter mindre lønnsom, inntil malmforekomstene i rammen av nutidens autarki atter gjenvant sin betydning, hvilket skjedde meget plutselig og til dels med uventede resultater.

Stålverkene i landet besitter allerede nu tidsmessige masovner og valseverker.

Kvikksølv og Bauxitt

Vi vil ikke avslutte betraktningen av mineralene og metallene uten å nevne den etterspurte og i rikelige mengder forekommende bauxitt, råstoffet som man lager aluminium av, for etterspørselen etter dette lettmetall som kan anvendes på så mange områder, er særlig nu under krigen i stadig stigende. Og det kvikksølv som finnes i fjellene i Zips er heller ikke å forakte. Mangelen på salt blir utlignet ved viktige mineraler, f. eks. ved ildfast lere og grafitt. Også naturgass utvinner man av jorden, ca. 500 kubikkmeter om dagen. Og skjønt der nok er mangel på olje, så ligger dog innførselshavnen i hovedstaden Pressburg og transporten vannvegen fra Romania er billig.

Et framtidens turistland

Den for lengst prosjekterte autostrada er nu under bygging; den vil føre den fra Wien og den fra Breslau kommende autostrada sammen og så fortsette gjennom den viltromantiske Waagdal og forbi foten av Hohe Tatra, videre gjennom den østre del av Slovakia, berøre de gamle tyske språkområder og til slutt munne inn i Romania.

Så snart man lykkelig har kjempet seg fram til seieren, vil Slovakia atter bli en hovedfaktor i turisttrafikken, som den allerede delvis var i den ungarske og tsjekkiske tid. Pistyan, kurbadet mot revmatisme, har for lengst fått europeisk ry. Dessverre har Slovakia ikke fått noen glede av den innkomne valuta, for den brukte Prag til andre formål. Som turist- og kurbadland har Slovakia en stor framtid. Hva landskapet angår kan det rolig måle seg med Alpene og deres utløpere. Sjøene, de bratte fjell og setrene i Hohe Tatra ligger der som et eventyr, og den som får høve til å skue dem, har ikke lyst til å tenke mer på „spissene" i clearingen.

G. S. — P.

På landeveien greier det seg med bare føtter, men . . .

. . . såsnart kirketårnet dukker opp, trekker begge de slovakisk bondekoner sko og strømper på

NÅR DET ER MARKED I KIRKEBYGDA

TRE MANN OG EN ORDRE

En sann historie

Det hadde vært noen hårde dager dengang i skogene omkring Ilmensjøen. Tre uker sto regimentet i kamp. Men nu var schwaberne framme ved fronten, og regimentet skulde hvile ut.

Skyene hang lavt over skogene. Regnet pøste ned. Jegerne var dødstrette etter den lange anstrengende marsjen. Pionér Hotter sov som han sto, lenet til et tre, mens de to andre satte opp teltet. Hotter kunde sove i ro, for der fantes ikke miner her. Det het i kompaniet at han kunde „lukte" minene. Nesen hans var lang nok til det, for hvor ingen så noe og ingen engang ante noe, holdt han plutselig de andre tilbake, krøp og grov, som om han selv hadde tryllet den ned i jorden, fram den peneste minen man kan tenke seg. Han hadde det imidlertid ikke bare i nesen, men også i fingrene. Fingre, sa de i kompaniet, hadde han så fine og dyktige som en jordmor. Ingen hadde tiltrodd ham, den grovskårne tømmermann fra Øtzdalen, en så sart måte å gå fram på, men hva han trengte til omgangen med minene, hadde han vel lært der hjemme hos kvinnfolkene.

Da var korporal Knapp mer anlagt for grovarbeid. Sprengningsarbeid var for ham toppen. Når der ikke var noe å sprenge i luften ett eller annet sted, var det ikke noen riktig krig for ham. Broer, bunkere, hus, trær, forhugninger, fisk i vannet, stein i jorden, det var det samme! „I luften med det!" var slagordet hans. Nu lå han imidlertid bare på kne som en alminnelig soldat og spente teltet så fast at tredjemannen, Federspiel, nesten var gått overende.

„Ta det med ro!" skrek den lille, runde Federspiel og forsøkte møysommelig å holde likevekten og å strekke teltet den andre vegen. Federspiel var i motsetning til de to andre en universalpionér, brukelig til alt, men han sørget best for seg selv. Derfor holdt han meget av god mat og et solid bygd telt. Han gravde grøftene rundt om teltet og la gresstorven pent over teltkantene. „Hei, Hotter", skrek Knapp og slet den lange Hotter bort fra treet, „hotellet er ferdig. Sentraloppvarmet av oss selv og med rinnende kaldt vann, dersom det fortsetter å regne som nu!"

Hotter tumlet inn i teltet, halvt i ørsken, trakk sine lange ben inn et stykke, og nu la de tre seg sammen til den kunstferdige figur som de hadde uteksperimentert nøye gjennom lange netter i teltet. Den lille Federspiel krøp inn bak i teltet slik at Knapp kunde legge sin brede ryggside foran og Hotter anbringe seg i hele sin lengde utenom. Bryst og ribben hos den ene var slik innrettet etter den annens rygg og bakdel, at den tredje kom glimrende til rette med armer og ben. Det så ut som om de som lå inne i teltet, var et eneste vesen, så nøye passet de inn i hverandre.

Regnet trommet mot teltet og ga den rette musikk. De sovnet inn slik som de lå. Hotter begynte straks seigt og utholdende med den nattlige „vedsaging". Hans bunnløse, avgrunnsdype bass hørte til en pionérsøvn.

Men så støtte plutselig noen med en jernbeslått sko mot teltet, tråkket på korsryggen til Federspiel, og der hørtes en stemme — ikke til å ta feil av! — stemmen til sersjanten: „Hei, dere der, dere gjør istand latrinen!"

De hadde hørt det alle tre, for så dyp en pionérs søvn enn kan være, dypere enn det dypeste granathull og kompaktere enn den mest kompakte sprengladning, og så voldsomt det enn kan drønne av lyn og torden, bomber og granater, av hele det himmelske og jordiske artilleri, pionéren sover sin trygge søvn, for skytingen angår ikke ham. Men når der skjer noe som angår ham selv, selv om det skjer nokså hemmelig og stille, bare noen som fløyter sammen til spising, eller kapteinen som sier noe, eller sersjanten som skriker noe, da er pionéren straks våken og med på tingene.

Således hendte det også at alle tre hørte meget godt hva der var gitt ordre til. Det var klart, kompaniet trengte en anstendig latrine her i skogen.

„Har du hørt, Knapp", Federspiel rystet den andre i siden, „vi skal grave latrinen!"

„Javel", sa Knapp, allerede halvt inne i søvnen igjen og rørte seg ikke.

Først etter en lang pause rettet han seg opp som om han først nu hadde forstått hva det gjaldt og grep den tredje fast i skulderen.

„Hei du, Hotter, hører du ikke? Vi skal grave latrinen."

„Latrinen", mumlet Hotter innimellom snorkingen, uten å våkne.

Først etter en god stund tok han seg plutselig sammen, slo opp øinene strakte hånden over Knapp, fikk tak i hårluggen till Federspiel og sa med mørk stemme:

„Federspiel, hei, hva er det med latrinen?"

Men Federspiel var allerede avgrunnsdypt inne i søvnen og Knapp også.

KHASANA

I hele Europa kjenner man

K H A S A N A

I hele Europa setter man pris på

K H A S A N A

KHASANA
DULMIN
PERI

og alle de andre KHASANA-preparatene har opnåd sitt gode ry utelukkende på grunn av sin kvalitet, som alltid er den samme. Derfor borger navnet alene for kvalitet. Derfor bringer KHASANA alltid godt resultat.

Forhandler:
MIDELFART & CO. A/S.
OSLO - Rosenkrantzgaten 3.

B O H N

Hvor har nå dette gulfilteret gjort av sig?

De vrenger alle lommer for å finne det, raser og skjeller . . . . . og imens går motiv, belysning og sjangsen til et godt bilde fløiten. Sånn kan det gå når man ikke har et Voigtländer-kamera med gulfilter direkte festet til objektivet, og den hendige „snapshot" utløseren på fotbrettet.

De berømte
Voigtländer-
kamera

Regnet strømmet ned uopphørlig. Der ute på vegen tøffet panservognene, stormkanonene suste fram, infanteristene sang under marsjen, krigen gikk videre. Bare i det lille teltet sov pionérene en søvn som syntes å ville vare til tidenes ende.

Men plutselig ga det et rykk i den lille Federspiel. Han visste ikke selv hvorledes eller hvorfor, men plutselig var han våken og sa høyt og tydelig til seg selv: „Latrinen".

Han snudde hodet og så på de to andre. Hotter med sine kantede lemmer og Knapp som fylte halve teltet, begge sov og snorket slik at teltdukene beveget seg i takt med hvert åndedrag.

Den gode Federspiel ble grepet av medlidenhet ved dette syn. „De arme djevlene", sa han ettertenksom, „søvnen er det beste en pionér har." Og dermed rettet han seg opp, løftet forsiktig venstre foten, satte den mellom de to andre, sto opp og krøp ut i dagen.

Rundt omkring inne i den grønne skogen snorket det i teltene. Federspiel tok hakke, øks og spade og gikk utenom det sovende kompani henimot skogkanten. Der begynte han å grave latrinen, tre meter lang, en halv meter dyp, en halv meter bred og tømret så, som det seg hør og bør, en kraftig sitteplanke.

Så krøp han inn i teltet igjen og over de to og la seg på plassen sin. „Sove godt gjør man først", sa han til seg selv, „når man har gjort sine saker riktig!" Altså la han atter hodet på armen og sov inn i den andre verden hvor der ikke eksisterer noen piggtråd, ingen miner og ingen sprengladninger og hvor heller ikke pionéren er noe annet enn en salig tilbeder.

Men plutselig rettet den lange Hotter seg opp og så seg om. Der var ett eller annet som ikke lot ham sove. Han tenkte seg om en stund og gjennomgikk gårsdagen i tankene. Men alt hva han husket, var i orden. De syv miner hadde han samlet alle sammen og sprengt dem og hadde tegnet inn det ryddede minefeltet på kartet for kapteinen, derpå hadde de marsjert og marsjert og var til slutt kommet inn i skogen, hvor kompaniet hadde slått leir og satt opp telt, derpå hadde de lagt seg, og — nu hadde han det!

„Latrinen, død og pine, latrinen!"

Alle tre sammen vilde hurtig ha blitt ferdig med den. Men når han så på de to andre, den lille Federspiel i hjørnet, og den tykke Knapp ved siden av, som de sov der salige som engler, da ble han grepet av barmhjertighet. „De stakkars djevlene", tenkte han og sto opp, tok spade, øks og hakke og gikk nedover mot elven og grov latrinen, tre meter lang, en halv meter dyp, en halv meter bred og satte opp sittebjelken over den.

Derpå krøp han inn på plassen sin igjen og skyndte seg med å innhente de andre, for sovne inn var de snare til.

Så langt var alt klart, for hos den tredje, hos den tykke Knapp, var grunnen som drev ham opp ikke en bra pionérs samvittighet, men et helt naturlig anliggende. Da han hadde begrepet hva det var som drev ham opp, kom han også i tanker om latrinen. Han så på de to andre og mumlet mørkt: „Stakkars djevler, der dere ligger! Altså har kompaniet ennu ingen latrine!"

Han tenkte seg om en stund, ristet kraftig på hodet. Men, da han ikke hadde ro på seg, krøp han ut av teltet, gikk gjennom skogen og grov latrinen i det tette orekrattet som lå noe borte fra kompaniet. Sersjanten skulde ikke kunne si at de tre ikke hadde gjort istand en fin latrine. Altså tømret han ikke bare opp en bekvem sitteplanke, men satte også opp et ryggstø til å lene seg mot!

Da det denne morgenen etter tyve timers søvn het skaffing — det eneste rop som med ett slag brakte alle i teltene på benene — skjedde der noe som det syvende kompani ennu aldri hadde opplevd under hele krigen: Sersjanten sto der og lo vennlig som morgensolen.

Og da de tre pionérer kom ut, den lille usikre Federspiel med den vilde, blonde hårlugg foran, bak ham den brede Knapp, bred som tre pionérer tilsammen, og etter ham den lange Hotter, atter allerede halvveis i tjeneste med det skarpe, stikkende blikk i øynene som han lette etter miner med, da måtte de alle tre stille seg opp foran sersjanten: „En eneste latrine har jeg gitt ordre til", ropte han fornøyd, „og dere har gravd tre til oss! Det klarer seg!"

Jegerne rundtom lo så det ljomet i skogen. De tre pionérer forsto imidlertid ennu ikke riktig hva sersjanten egentlig mente.

„Du?" spurte Federspiel Knapp.

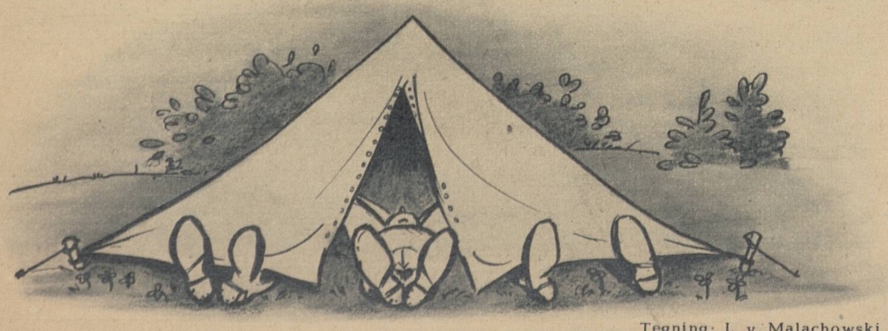
„Ja, jeg!" sa Knapp.

„Og jeg også!" sa Hotter.

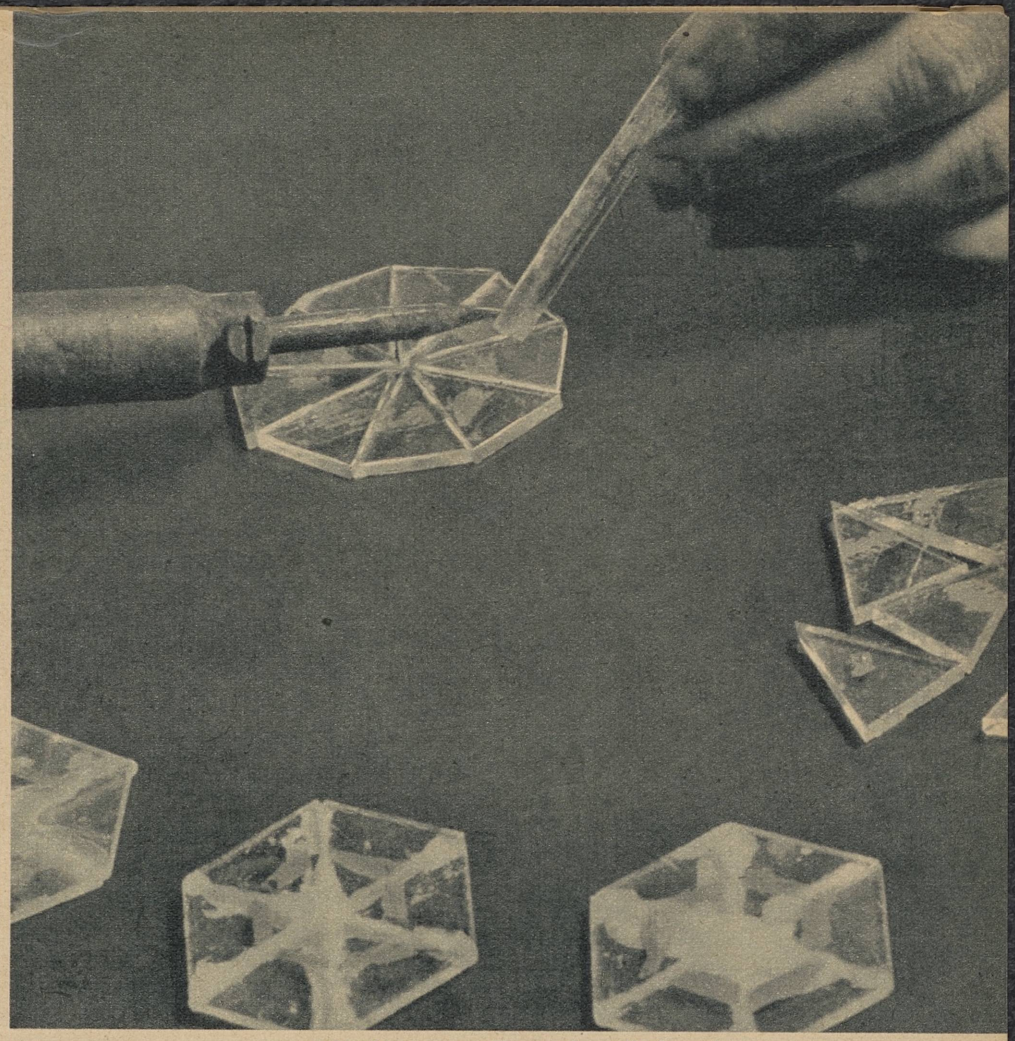
Etter denne begivenhet heter det i det syvende kompani når en eller annen må avsides i et nødvendig ærend og andre spør ham: „Hvor skal du hen?"

„Jeg går til de tre pionerer!"

Karl Springenschmid

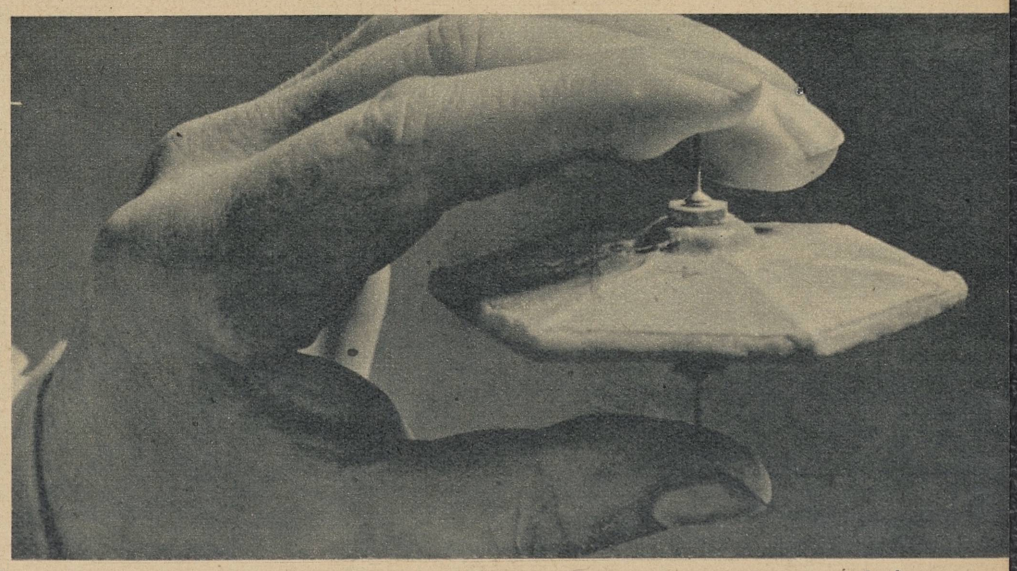
Tegning: L. v. Malachowski

Krystaller blir sveiset. *Kunstig framstilte krystaler kan ved en temperatur på 60 grader celsius sveises sammen til „trommehinner" av hvilkensomhelst form*

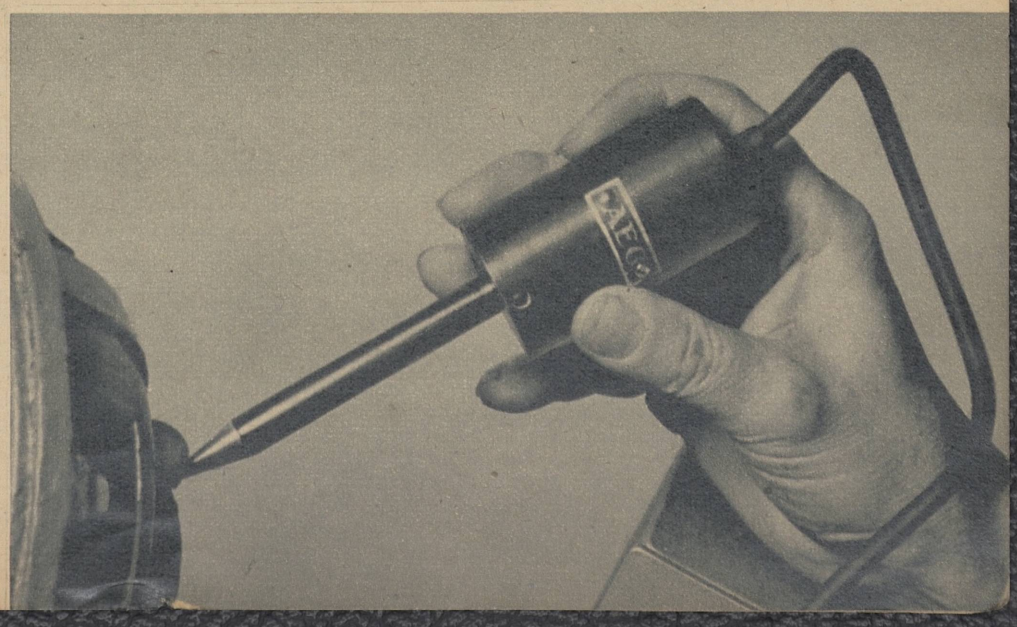
Trommehinner av krystall

Når bestemte krystaller rystes mekanisk — altså for eksempel ved lydbølger — da oppstår det elektriske spenninger på flatene. Av disse spenningers høyde kan man slutte seg til styrken av rystelsene. Man benytter denne kunstige meget følsomme trommehinne til å registrere meget små lydbølger, som er uhørlige for den menneskelige trommehinne — eller man hinne vilde briste

↑ **En av de kunstige trommehinner.** *I krigsvitenskapen blir den benyttet til å undersøke nye sprengmidlers eksplosive kraft*

Det elektriske „hørerør". *I dets indre er det en krystall-trommehinne. Den benyttes blant annet til å kontrollere motorers uregelmessige gang* ↓

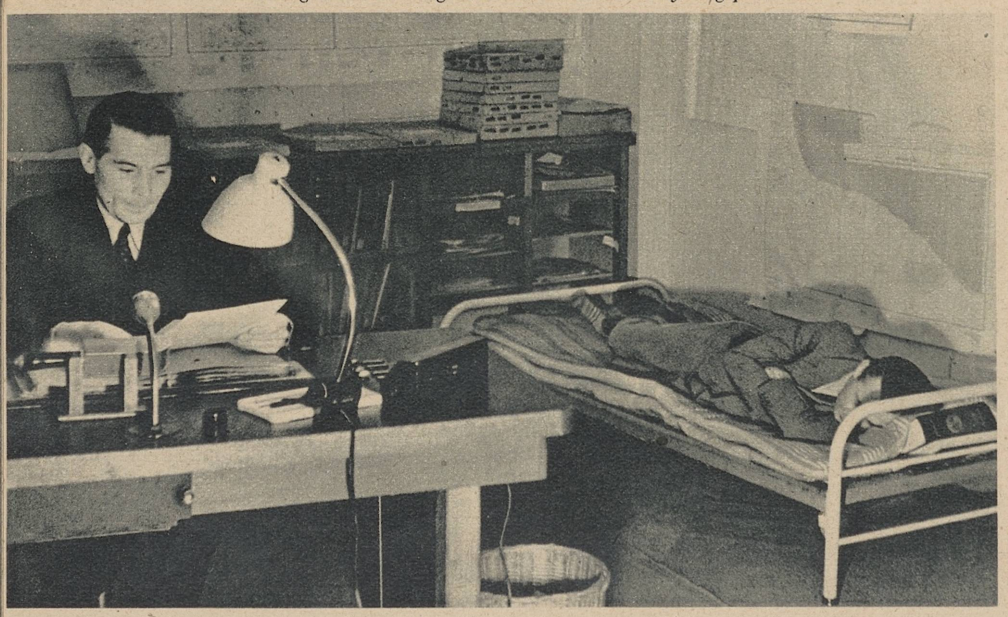
HJEMMET KALLER

Litt om hjertets retningsstråler

Da krigen brøt ut, lå mange tyske sjømenn i fjerne, nøytrale havner, som de ikke mer kunde forlate — bortsett fra de få som forsøkte det allikevel og greide å komme hjem som blokadebrytere. En stor del av disse menn er uten postforbindelse med hjemmet, derfor ble det i Tyskland allerede like etter krigens begynnelse søkt etter en utveg til å slå en bro over til dem. Denne fant man i kringkastingens moderne etterretningstjeneste — og siden juni 1940 går det da hver annen uke en sjøfartssending over den tyske kortbølgesenders retningsstråler; denne utsending kalles „Hjemmet kaller". Den varer en halv time og forbinder noen musikknummer med viktige meddelelser av sosialpolitisk og personlig art. Framfor alt sendes det imidlertid hilsener og familiemeddelser fra de fjerntliggende sjømenns slektninger. Sjømenn som er vendt tilbake til Tyskland, fortalte om den spenning og glede hvor med disse „hjertets rop gjennom eteren" blir mottatt av alle disse menn i de fjerne land.

„Verdensuret." *Det henger i den tyske kortebølgesenders studio og viser de nøyaktige dags- och nattetider i verdensbyene. Engang om dagen dreier den indre skive seg; et blikk er nok til å fastslå hvor det i øyeblikket er dag eller natt — og til å holde sendetidene nøyaktig på sekundet*

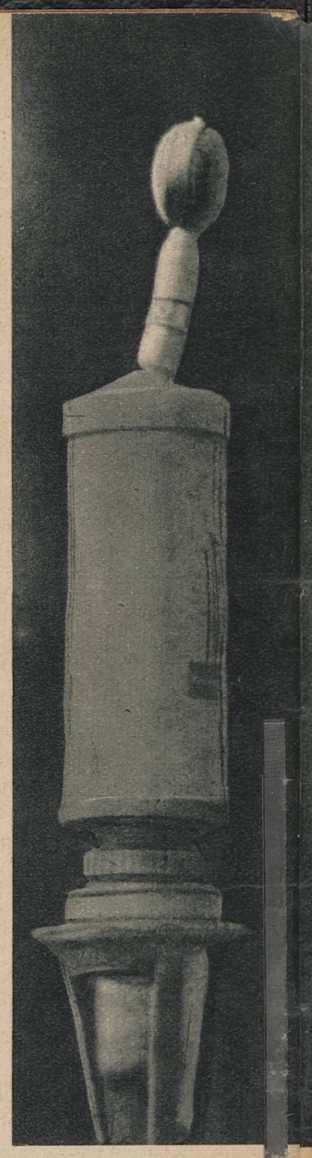

Kringkastingen forbinder dem som krigen har skilt

Klokken to om natten i studio i senderen „Hjemmet kaller". Hallomannen leser nyhetene til Syd-Amerika. Man hører hans stemme i Valparaiso — men arbeidskameraten, som ligger og sover bare en og en halv meter vekk, hører den ikke

De vilde gjerne tale med sine menn. Omhyggelig blir de medbrakte tekster gått igjennom. De må være kortest mulig, så at mange kan komme til

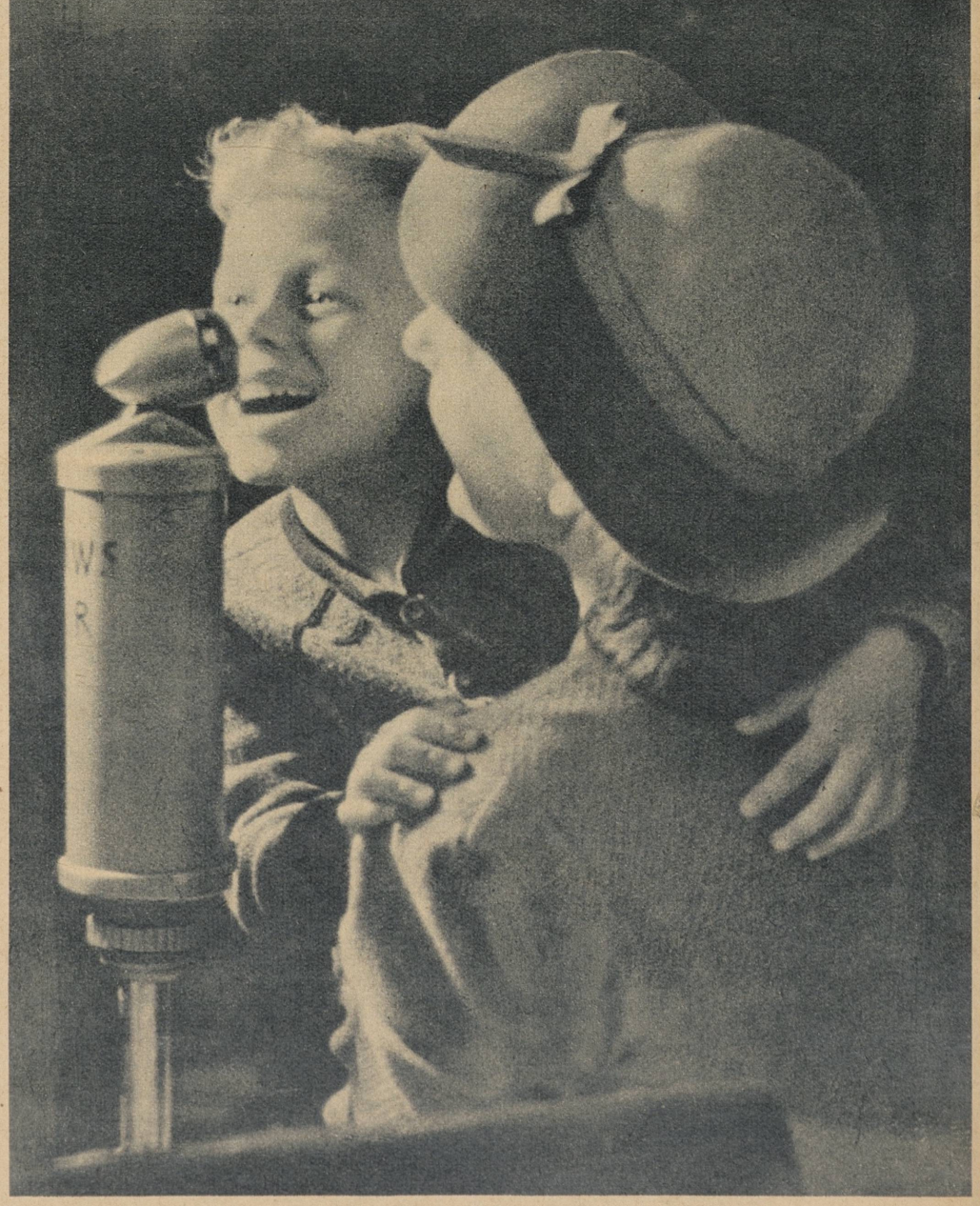

„Hallo Friedel! Her taler din Gerda . . . Jeg gråter litt idag, men det er gledestårer . . . idag er det jo vår sjette bryllupsdag. Jeg vet du hører meg . . . Vi har det godt . . .

Kapteinsfruen taler til Shanghai, *fast, rolig og tillitsfull. Hun vet at stemmens klang vil si hennes mann mer der i det fjerne enn mange ord. Ved siden av henne står deres lille datter Antje med bankende hjerte. Hun har diktet et lite vers . . .*

„. . . vi har det godt og du behøver ikke være redd for oss. Vår lille gutt har spart så mange hilsener og kyss til deg. Han står her ved siden av meg og vil også snakke til deg . . . Ha det godt, Friedel . . .

„Paps . . . hallo paps! Jeg vil bare fort si deg at jeg alt er blitt ordentlig stor . . . og snild er jeg . . . for det meste . . . og nu sover jeg i din seng . . . når du kommer tilbake, flytter jeg igjen . . . Adjo, paps . . .“

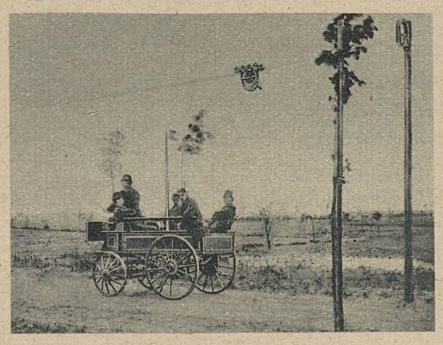
Hendrickje Stoffels, Rembrandts tjenestepike, kjøper inn til det karrige måltid på Amsterdams torv

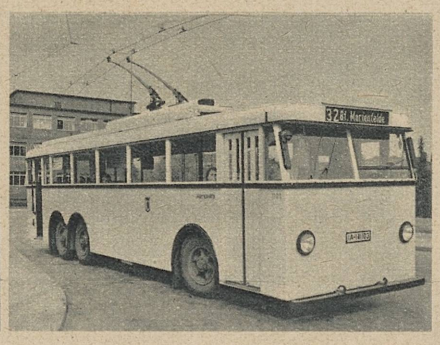
„Malersjuske! — Forfalne heks! — Skjøge!" . . .: slike ondskapsfulle ord slenger høkerkjerringene etter den kvinnen, som ofret sitt rykte for ennu engang å hegne om den geniale nederlandske malers liv før han sank ned i elendigheten

Det er for meget selv for den saktmodige Hendrickje (Gisela Uhlen). En bøtte vann som står på veien, blir til våpen, og . . .

Den første elektriske overledningsomnibus i verden, som ble bygget av Werner von Siemens i år 1882, ved en forsøksfart på Kurfürstendamm i Berlin.

Den moderne etterkommer av den elektriske overlednings-omnibus, hvis utstyr ble levert av Siemens.

Trolleybuss før og nu

Overlednings-omnibusen (trolleybuss) er en tysk oppfinnelse. Det første skinneløse kjøretøy, som ble drevet elektrisk ved en overledning, bygget Werner Siemens i år 1882. Han kom dermed sin tids teknikk langt i forkjøpet, for det manglet for en trafikkteknisk anvendelse i større omfang ennu passende hjulutstyr og likeså gater som var i tilstrekkelig god tilstand. Først omkring århundreskiftet bygget den tyske ingeniør Max Schiemann en rekke trolleybusslinjer med produkter fra Siemens. I den senere tid har trolleybussen i nærtrafikken fått en hurtig voksende betydning, for den forbinder fordelene ved elektrokjøretøyene med den skinnebåne trafikks. Den kjører rolig, og har på grunn av overbelastningsmuligheten av elektromotoren en god stigningsevne, trenger ingen flytende kraftstoff og er lyd- og luktfri. På den annen side besitter den tross festet ved overledningen en tilstrekkelig lettstyrthet, så at den kan kjøre på samme måte som en dieselomnibus. Dertil kommer at trolleybussen har hevdet seg utmerket økonomisk mellom den elektriske sporvogn og dieselomnibusen. For sterkt trafikerte linjer kommer den elektriske sporvogn i betraktning, for mindre trafikerte dieselomnibusen, så at det mellom dem blir et område fri, hvor trolleybussen kan settes inn som det mest økonomiske trafikkmiddel i nærtrafikken.

. . . kjerringene får en våt huskeseddel

Den udødeliges tjenestepike

Anekdoten gir filmen spenning. Også det heroiske stoff trenger anekdoten for å få liv, farge og glans. Og mange filmer, hvis store scener vi har glemt for lenge siden, lever bare videre i vår erindring med sine små, men karakteristiske episoder

Hans Steinhoff, regissøren for Rembrandtfilmen drøfter en scene med skuespilleren som spiller den store maleren. (Ewald Balser.) Fotos: Terra (von Stwolinski.)

Signal nr. 12 • 3. årgang. 2. Juninummer 1942. Utkommer hver 14 dag / Sjefredaktør: Wilhelm Reetz, Stedfortreder: Hugo Mösslang / Forlag og trykning: Deutscher Verlag, Berlin SW 68, Kochstraße 22-26
All rett forbeholdt / All rights reserved

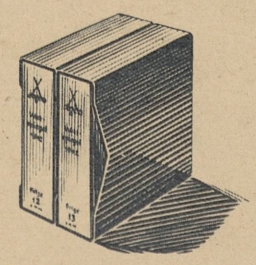
Hele familien

tilbringer igjen — som så ofte — en hyggelig aften hjemme. Herren i huset har brakt med hjem nye Degeto-smalfilmer, og barna har ikke gitt ham fred: han må vise dem filmene straks — idag. Og nu henger 8 par øyne som fortryllet ved lerredet, hvor de vakre bilder fra den hemmelighetsfulle Sydhavsøy Borneo fengsler dem fullstendig. De opplever forbauset „rakettflyvningen til månen" med Verdensromsskipet I. De morer seg over de komiske filmer om „tryllestaven" og følger med spent oppmerksomhet — barna med jubel — „Peterles opplevelser" fra de muntre Degeto-barnefilmer. — Og alle er av den samme mening:

Det gis ikke noe herligere enn en time med Degeto-Smalfilmer hjemme!

Degeto-representanter i Europa:

Belgia	Firma Smalfilm n. v., **Antwerpen,** Haantjeslei 142
Danmark	Firma Friedrich & Co A/S, **København,** Store Kongensgade 77
Frankrike	Etablissements J. Chotard, **Paris 13,** 20-22 Rue Bobillot
Nederland	Firma J. P. Vos, **'s-Gravenhage,** Bazarstraat 15
Kroatia	Firma Svijetloton-Film, **Agram,** Bogoviceva ul. 2
Norge	Firma Gerh. Ludvigsen A/S., **Oslo,** Dronningensgt. 34
Sverige	Firma A.-B. Hjalmar Maurin, **Stockholm,** Kungsh. Hamnplan 3
Protektoratet	Firma Franz Tremi, **Prag II,** Palais Lucerna
Slovakia	Firma Gustav Knechtsberger, **Pressburg,** Franziskaner Platz 8
Sveits	Firma Tobis-Filmverleih A.G., Abt. Degeto-Schmalfilm. **Zürich,** Talstrasse 11
Ungarn	Firma Keskenyfilm Forgalmi. **Budapest,** Rakoczi ut 52

degeto

DEGETO KULTURFILM GMBH ABTEILUNG SCHMALFILM BERLIN NW 7 FRIEDRICHSTR. 100

Signal

Lek på en svensk badestrand:

En overraskende „øvelse" — overraskende parert